

LBJ IR ISTORIJA

BUVUSIO PREZIDENTO VERTINIMAI IR GYNIMASIS

Sausio 20 d. Lyndon B. Johnson apleido Baltuosius Rūmus ir, kalbant su londoniškiu 'Economist' -- atsida-
vė istorikų rankoms. At-
rodo, kad tie gali būti
jam meilesni negu jo
bendrалаikai. Tai gana
retas atsitikimas Ameri-
kos prezidentų istorijo-
je. Šiame šimtmetyje tik
apie prezidentą Truma-
ną istorikų nuomonė yra
buvusi geresnė negu jo
bendrалаikai. Čia pat,
man atrodo, vertėtų pri-
durti, kad ir istorikai ne-
turi absoliučios išmin-
ties monopolio. Ir jie pra-
eitais dienais įvykius
sprendžia išeidami iš jų
gyvenamo laiko mados ir
... prietarų.

Su tuo rezervu vėl
grįžkime prie 'Econo-
mist' kuris laikomas vie-
nu iš geriausių infor-
matorių pasaulio savait-
raščių, Johnsono ir jo lai-
kotarpio įvertinimo.
Dievai, kurie visą laiką
buvo Johnsono politinei
karjerai palankūs, jį ap-
leido jam atsidūrus Bal-
tuose Rūmuose. Jis sa-
vo populiarumo neteko
ne tiek dėl savo žygių ar
norų, kiek dėl savo ma-
nierių, stiliaus ir takti-
kos.

Šis dešimtmetis, ap-
lamai imant, JAV buvo
sunkus. Vakarų Europos
valstybės, pagaliau atsi-
gavusios nuo II Pas. ka-
ro, pradėjo šiaušti
prieš Amerikos vadovy-
bę. Likimas norėjo, kad
sukilėlių būtų gen. de
Gaulle, tačiau ir jo ne-
esant, kas nors kitas bū-
tų pradėjęs tuos nesusi-
pratimus. Kažkas pana-
šaus vyko ir Rytų Euro-
poje prieš Sovietijos do-
minavimą. Tas privertė
Maskvos vadus grįžti
prie neo-stalinizmo, kas
savo keliu pasunkino
JAV-Sovietijos susitari-
mo galimybes...

Viduryje dešimtmečio
amerikiečiai susilaukė
Azijos komunistų iš-
šūkio, kurio nepriėmę
būtų priversti pasitrauk-
ti iš visos tos Ramiojo
Vandenyno srities. Vis-
kas tai būtų atsitikę ne-
pasant to, kas būtų JAV
prezidentas. Johnsono
nesėkmė buvo, kad jis
kaip tik tuo metu valdė.

Istorikai turbūt nu-
tars, kad Johnsonas pa-
darė tinkamus sprendi-
mus. Jam atrodė, kad
komunistinės Kinija ir
Rusija reikalavo skirtin-
gos politikos. Tos pažiū-
ros buvo ir Kennedy, bet
jis nepajėgė jos logiškai
įgyvendinti. Kennedy su-
sirūpinimas de Gaulle
paskatino jį ieškoti tamp-
resnių ryšių su vokie-
čiais, kas greičiausiai
apsunkintų susipratimą
su sovietais.

Johnsonas ignoravo de
Gaulle, tikėdamasis, kad
tas "sukilimas" galų ga-
le pats pasibaigs. Kartą
jis nutarė, kad galimas
susitarimas su sovietais
yra svarbesnis negu vo-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

kiečių palankumas, ku-
riam įgyti buvo planuoja-
mas Europos atominis
laivynas. 1966 m. John-
sonas faktinai pasisūlė su-
tikti su Europos status
quo už tai tikėdamas so-
vietų bendradarbiavimo
kitose srityse. Jis nenu-
matė, kad liberalinis są-
jūdis sovietų satelitų tar-
pe privers sovietus pra-
dėti neo-stalinizmą. Bet
šiuo tarpu sunku pasakyti
kaip ilgai jis tęsis ir
nuo to priklausys galuti-
nas Johnsono Europos po-
litikos įvertinimas.

'Economist' atrodo,
kad tai vienintėlis kelias
prie bet kokio susitari-

mo ir jei sovietų vadai
tai supras, kol dar ne
pervėlu, Nixonas galės
nuimti Johnsono pasėtą
derlių.

Tačiau ieškant bend-
ros kalbos su Europos
komunistais Johnsonas
turėjo priešintis jų eks-
pansijai Azijai. Čia John-
sono patarėjai padarė
daug klaidų. Jų tikslas
buvo sudaryti JAV - Azi-
jos bendruomenę, pana-
šią į JAV -- Vakarų Eu-
ropos, kuri atsvertų Ki-
nijos pajėgumą. Čia jie
susidūrė su eile sunkiai
numatomų faktų ir ar
Johnsono politika buvo
sėkminga ar ne, paaiš-
kės tik per porą metų.

(Nukelta į 2 psl.)

Maskva neklauso lietuvių ...

Arčiau prie valdžios
plūduriuojantieji veikė-
jai bei specialistai Lie-
tuvai neretai bando pa-
veikti vietinės ir mask-
vinės valdžios viršūnes,
kad tos pakreiptų savo
planus daugiau Lietuvos
labui, ar bent atsakytų
tokių planų, kurie prašy-
tojams atrodė Lietuvai
nereikalingi ar net ža-
lingi. Galbūt laikada to-
kie Lietuvos reikalų gy-
nėjai šį ar tą laimė, bet
daugeliu atvejų jiems
tenka ir nusivilti, kadan-
gi atsitinka, kad Maskvoj
jų balsui tepaskiria
reikšmės ne daugiau,
kaip, anot priežodžio,
"šuns lojimai į mėnu-
lį".

Taip atsitiko ir su dvi-
dešimts dviejų moksi-
ninkų bei kultūrininkų
memorandumu dėl plano
statyti Jurbarko naftos
perdirbimo įmonę. Me-
morandume, rašytame
1966 metų kovo 22 dieną
ir pasirašytame, tarp ki-
tų, netgi tada Vilniuje
"viceprezidentu" bu-
vusio rašytojo Juozo Bal-
tušio, žinovai smulkme-
niškai įrodinėjo, kad to-
kia įmonė Lietuvai netik
nereikalinga, bet ir pa-
vojinga Lietuvos gyvūni-
jai, augmenijai ir ūkiui.
Apskaičiuota, kad tos
įmonės ūkinė nauda ne-
galės atsvėrti kitoms
ūkio šakoms gresiančios
žalos. Tas balsas, ta-
čiau, liko neišklausytas.
Nors vadinamoji "Lietu-
vos" komunistų partija
ir įrodinėja, kad Lietu-
va niekad nebuvo tokia
nepriklausoma, kaip da-
bar, bet šiuo atveju, kaip
ir daugeliu kitų, pasi-
tvirtino, kad Lietuvai ten-
ka klausyti dėsnio, sakan-
čio "Maskva nusprendė
-- byla baigta". Ir štai,
minėtojo memorandumo
rašytojai dabar skaito
VALSTIEČIŲ LAIKRAŠ-
TYJE (1969, sausio 1):

"Kaip jau žinome, Jur-
barke iškilis naftos per-
dirbimo gamykla. Bro-
liškos respublikos tieks
mums "juodąjį auksą"...
Jurbarką pasieks naf-

totiekis. Gamyklą jungs
nuolatos pulsuojanči ar-
terija su Lietuvos uosta-
miesčiu. Perdirbti naf-
tos produktai vėl ke-
liaus į Klaipėdą vamz-
džiais".

Toliau šiame papa-
sako jime atsiliepiu ir mi-
nėtojo memorandumo ai-
das.

Sako:
"Skaitytas paklaus:
o kam mums Lietuvoje
naftos perdirbimo gam-
ykla?... Ar ne pigiau
būtų, jeigu ji stovėtų
Baškirijoje ar Totori-
joje?... Ten, trykšta
naftos fontanai..."

Į šiuos klausimus tuoj
pateikiama ir "atsaky-
mas". Esą, "Ekonomis-
tai paskaičiavo: mums
benzino, dizelinio kuro,
mazuto atsivežimas iš
kitur -- brangiau kainuo-
ja. Naftos perdirbimas
vietoje -- mūsų respu-
blikai bus naudingas..."

Bet tai tik nebet vai-
kams toks atsakymas.
Įmonė numatyta ne Lie-
tuvos reikalams, o eks-
portui perdirbinėti naf-
tą. Jospajėgumas numa-
tytas -- 12 milijonų tonų
per metus. Prieš pat tą
"paaiškinimą" įsakmiai
pasakyta, kad iš Jurbar-
ko naftos gaminiai bus
ne po Lietuvą skirsto-
mi, o "vėl keliaus į Klai-
pėdą", kur -- "atplaukę
laivai savo sirenomis
sveikins ne tik uostą, bet
ir Jurbarką". Atseit, lai-
vai atplauks pasiimti Jur-
barko įmonės gaminių.

Iš to aišku ir, koki
tai ekonomistai kalba,
esą, "mums benzino
atsivežimas iš kitur
brangiau kainuoja". Tai
kalba maskviniai ekono-
mistai -- naftos ekspor-
tininkai. Tai jiems bran-
giau kainuoja iš Baški-
rijos gabenti benziną į
Klaipėdą, negu juodą naf-
tą atitektinti ir čia, prie
uosto, perdirbinėti.

Memorandumo rašyto-
jai apie tai jau buvo ga-
na taikliai pasisakę. Jie
rašė, -- jeigu reikia naf-

Naujoji Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba. Sėdi iš kairės: I vicepirmininkas M. Zakaras, narė jaunimo reikalams D. Grosaitė-Burneikienė, pirmininkas S. Narušis, Krašto Kultūros Tarybos pirmininkas J. Maksvytis. Stovi: išd. V. Jaras, sekr. V. Aras-Asevičius, II vicepirmininkas V. Patašius.

AUSTRALIJOS BENDRUOMENĖS ATEITIES PLANAI

Naujai išrinktosios
Australijos Krašto Val-
dybos nariai š.m. sausio
9 d. pasiskirstę parei-
gomis, pradėjo darbą su
geriausiais norais bei
ryžtu, vieningai ir nuo-
širdžiai dirbti lietuvių
tautos ir bendruomenės
gerovei.

Krašto Valdyba aps-
varsčiusi savo veiklos
planą nutarė: vykdyti vi-
sus Krašto Tarybos at-
stovų suvažiavimo nu-
tarius, pavedimus, pla-
nuoti ir organizuoti lėšų
telkimą, švietimo, kul-
tūriniam ir Lietuvos

laisvinimo darbams, sie-
kiant bendruomenėje lie-
tuvybės išlaikymo ir pa-
vergotos lietuvių tautos
laisvinimo bylos paleng-
vinimo ir laisvės bei ne-
priklausomybės priarti-
nimo.

Krašto Valdyba kuo
nuoširdžiausiai bendra-
darbiaus su apylinkių
vadovybėmis, seniūnijo-
mis, visomis tautinėmis
-kultūrinėmis, religinė-
mis, jaunimo bei profes-
inėmis organizacijomis.

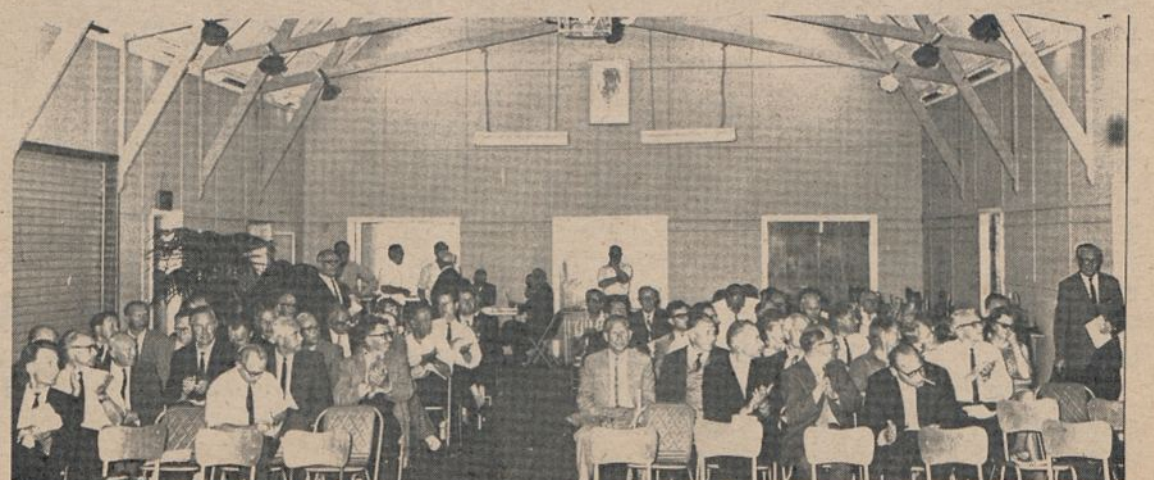
Kreips ypatingą dėme-
sį į jauniosios kartos lie-
tuvybės išlaikymą, rem-
s pagal galimybę lėšomis
jaunimo ir visas kitas
organizacijas švietimo,
tautiniuose - kultūriniuo-
se darbuose.

Dės pastangas, keistis
su didžiosios Amerikos
lietuvių kolonijos kultū-
rininkais, tautiniam-kul-
tūriniam bendradarbiavi-
mui ir tampresnio bei
nuširdesnio ryšio palaik-
ymui. Organizuos Jau-
nimo grupę į II-ji Pasau-
lio Lietuvių Jaunimo Kon-
gresą 1970 metais Kana-
doje, Vykdydys Lietuvos
Laisvinimo Komiteto pa-
vedimus ir Pasaulio
Lietuvių Bendruomenės
Valdybos nutarimus bei

bendradarbiaus visais
liečiančiais lietuvių tau-
tą ir Pasaulio Lietuvių
Bendruomenę klausimais.
Laikys ryšį su
PLB laisvajame vakarų
pasulyje kraštų vado-
vybėmis.

Krašto Valdyba dės
visas pastangas, kad
Australijos Lietuvių
Bendruomenėje, kaip
pastaraisiais metais,
taip ir toliau žydėtų vie-
nybė, bet kad dar labiau
stiprėtų nuoširdus kiek
tarpusavis, tiek ir bend-
ruomeninis visais aspek-
tais bendradarbiavimas.

Krašto Valdyba malon-
niai kviečia mielus tau-
tiečius visais atžvilgiais
parenti pastangas, o
svarbiausia jauniosios ir
vyresniosios kartos tau-
tines - kultūrinės kiek
lėšomis, tiek ir atsilan-
kymais į parengimus.
Taip pat maloniai kvie-
čia visą Australijos lie-
tuvų jaunimą jungtis į
jaunimo organizacijas ir
dar gausiau į bendruo-
meninius darbus, kad
idiegus jaunystės ryž-
tingą tautinį idealizmą
ir kad pasiruošus Austr-
lijos Lietuvių Bendruo-
menės vadovavimui ir
lietuvių tautos tęstinu-
mui.

Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos atstovai XI sesijos metu Adelaidėje. Viršuje M. Vilkaitienės nuotrauka

DEGANČIOS ŽEMĖS OPERACIJA (5)

HITLERIUI KURSKO OFENZYVA
SUKELDAVO PILVO SKAUSMĄ

Nežiūrint sėkmingo vokiečių puolimo, situacija žaibo greitumu pasikeitė. Ir tai atsitiko dėl toli nuo fronto padaryto sprendimo, kuris pergalę Kursko kilpoje padarė neįmanoma.

Liepos 13 abu didieji Rytų fronte vadai maršalai von Manstein ir von Kluge buvo iššaukti į Rytprūsius Hitlerio štabo konferencijon. Kiekvienas jų atskiru lėktuvu perskrido Ukrainą ir Bielorusiją Rastenburg kryptimi.

Hitleris susirūpinęs ir įpykęs priėmė maršalus. Jo štabo karininkai vaikščiojo įtraukę galvą tarp pečių, jausdami audriną atmosferą.

Koks staigus pasikeitimas. Dar tik 12 dienų tepraėjo kai Hitleris davė įsakymą vykdyti Zitadelle operaciją ir štai optimizmas dingo. Nebe liko nieko iš didelių frazių. Dingo ir viltis greitai laimėti dėka naujų ginklų...

Tema konferencijoje buvo ne Rytų frontas, bet Italija. Hitleris trumpai supažindino Mansteiną ir Kluge su paskutiniais

įvykiais Viduržemio jūroje. 1943 m. liepos 10 d. anglų, amerikiečių ir kanadiečių jėgos iš Šiaurės Afrikos išsilaipino Sicilijoje. Italų gynyba ištirpo kaip pavasario sniegas: be kelių dalių, 300 tūkstančių italų karių pasitraukė ir amerikiečiai visais keliais progresuoja. Vienintelį pasipriešinimą rodo tik vokiečiai. Hitleris nesivaržė su žodžiais kalbėdamas apie savo sąjungininkus italus. Ne tik pyktis, bet ir neramumas, beveik iki panikos, buvo jaučiamas jam svarstant Europos pietų situaciją: "Sicilijos praradimo priežastis yra aiškiausia italų nemokėjimas kariauti. Gal būtų Eisenhoweris rytoj išsilaipins Italijos žemyne ar Balkanuose. Nuo tada visas mūsų sparnas Europos pietuose atsiders pavojuje. Tam aš turiu skubiai sukliudyti. Pasiuntęs iš Prancūzijos šarvuotus, aš nebeturiu didelių vienetų dispozicijoje. Man reikalinga paimti kai kuriuos dalinius iš Kursko, tad esu priverstas pertraukti Zitadelle operaciją".

Abu maršalai klausėsi nustebe. Jie prieš save pamatė žmogų, kuris jautriai įvykius pergyvena ir panikos pagautas daro skubius nutarimus. Užtenka tik nemažaus ar nenumatyto įvykio, kai jis praranda lygsvarą. Jo nervai nebeįlaiko ir situacija jam atrodo nereali. Kai Hitleris visą laiką sąjungininkų jėgų neįvertino dabar joms pridavė tokia reikšmė, kad sąjungininkai gali atlikti nuostabius darbus.

Kaip vėlesni įvykiai parodė, Eisenhoweriui reikėjo dviejų mėnesių pasiruošimo, kad galėtų išsilaipinti Italijoje. Prieleidžiant, kad jis turėjo noro tuo pat išsilaipinti, ką galėjo padaryti vokiečių divizijos, užsiangažavusios Kursko kautynėse, pasipriešinti Eisenhowerio planams? Jos būtų atvykusios per vėlai, po kelių savaičių, tuo tarpu Kursko kautynių rezultatai bereikalingi nueitų niekais.

Bet Hitleris nepajėgė ką kitą galvoti, kaip tik apie išsilaipinimą Sicilijoje. Wehrmachto štabas, kuris vadovavo visoms operacijoms, išskyrus Rytų fronte, jau seniai buvo jį išpėjęs apie gresiantį pavojų Viduržemio baseine. Maršalas von Manstein ir gen. Zeitzler ragino Hitlerį neatidėlioti Zitadelle operacijos. Guderianas siūlė iš viso atsisakyti, tuo tarpu Model kėlė pastabų, o Kluge neslėpė abejonių. Bet nežiūrint viso to, Hitleris operaciją vilkino, dvejo-damas tarp sprendimų: ar iš Rytų fronto paimti kariuomenės Italijos sustiprinimui, ar ten pasiųsti dalinius iš Prancūzijos? Galutinai jis nutarė rizikuoti: pradėti Zitadelle operaciją,

paskui po pergalės Rytų fronte, atitraukti iš ten dalį jėgų sustiprinimui Italijoje, Prancūzijoje ir Balkanuose esančių igulų, kur tik grėsė invazijos pavojus.

Tokiu būdu jis įlindo į nesibaigiantį ratą, lenktynes prieš laiką: nes kiekvieną savaitę rusai stiprino Kursko kilpą. Tokiu būdu jis irgi buvo priverstas stiprinti ten esamas jėgas, atidėliojant vis ofenzyvos pradžią. Pagaliau jis norėjo pasiekti visišką persvarą apginklavime, dėka naujų tankų Pantherų ir Tigrų, kurie dar buvo bandymo stovyje. Jo įsakymu fabrikai pradėjo skubinti užbaigimą. Bet tai reikalavo laiko ir brangios savaitės bėgo. Guderianas, tuo metu buvęs šarvuotų jėgų generalinis inspektorius, buvo vienas tų, kurie priešingi buvo skubotumui. Gegužės 4 d. jis prašė Hitlerio atsisakyti nuo Zitadelle operacijos paaiškindamas, kad duoti bandymai su naujais tankais neparodė drąsiančių vilčių.

-- Nauji tankai nėra pilnai išbaigti. Jie dar serga vaikystės ligomis, kas yra normalu, nes tai nauji modeliai ir mes galėsime juos pagydyti tik už penkių ar šešių savaičių.

Toje konferencijoje ginklavimosi ministras Speer jį palaikė.

Toj konferencijoje įvyko susikirtimas tarp Guderiano ir maršalo Kluge, nesimačiusių nuo 1941 m., kai Kluge iš Hitlerio išgavo, kad Guderian būtų nušalintas iš vadovavimo pareigų. Maršalas Kluge norėjo susitaikyti su Guderianu ir ištiesė jam ranką, bet šis parodė jos nepastebėjęs. Visas raudonas iš pykčio, Kluge atsisuko į pulk. Thomale, Guderiano štabo viršininką:

-- Malonėkit pasakyti Generaloberst Guderianui, kad aš prašau mane sekti į gretimą kambarį.

Kai juodu pasiliko vieni, Kluge įpykęs paklausė:

-- Kas jums leido taip įžeidžiančiai elgtis mano atžvilgiu?

Nemažiau įpykęs Guderian atsakė:

-- Pone maršale, tai labai paprastas dalykas.

Prieš porą metų jūs mane neteisingai kaltinote Fuehreriui. Jūs iš manęs atėmėte mano armiją ir sugriovėte mano sveikatą. Aš manau, kad tai užtenka priežastis kad nelauktumėte iš manęs jokios simpatijos.

Kluge apsisuko ir išėjo iš kambario neatsisveikinęs.

Už kelių dienų gen. Schmundt, Hitlerio štabo pirmasis karininkas, įteikė Guderianui išsaukiamą dvikovon pistoletais. Maršalas kreipėsi į Hitlerį, kad išsaukimas būtų perduotas. Bet būdamas priešingas dvikovoms, Fuehreris taip pat pavedė Gen. Schmundtui pranešti abiem gaidžiams, kad uždraudžias kautis dvikovoje. Tokiu būdu II Pas. kare buvo prarasta proga pralieti kraują ginant garbę.

Po šios konferencijos, šešioms dienoms prastinkus, Guderianas dar bandė Hitlerį perkalbėti ir nesiimti Zitadelle operacijos:

-- Mano Fuehreri, kodėl jūs norite būti puo-liku Rytų fronte? Leiskite rusams pulti, kad davus progą atidenkti savo paskutinę kortą.

"Atidenkti paskutinę kortą" buvo Mansteino formulė, kurią jis gynė nuo Stalingrado mūšio, sukliudžiusio galimybę greitai nugalėti Rusiją. Tai reiškė nepradėti brangiai kaštuojančių operacijų, bet leisti priešui pačiam ateiti, kad jį pritrenkus stipriu smūgiu. Naudojant šią taktiką visame Rytų fronte, Mansteinas tikėjosi išnaikinti rusų jėgas ir priversti Staliną prašyti taikos.

Tad tą 1943 m. gegužės 10 d. tragišką momentą Guderianas staugdamas prašė už rąkos:

-- Mano Fuehreri, kodėl jūs ieškote rizikos puldamas Rytų fronte?

Hitleris ilgai patylėjo prieš atsakydamas: -- Jūs gal teisus. Kiekvieną kartą kai aš galvoju apie šį puolimą, man skauda pilvas...

Tačiau jis visvien įsakė pradėti Zitadelle operaciją.

(Bus daugiau)

Geras ženklas

Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos paminėjimas New Yorke šiemet buvo labai aktyvus. Abiejose lietuvių radijo valandose buvo skirta gerokai laiko nušviesti ir apibudinti įvykio reikšmę Lietuvai. J. Stuko vedamoje r. programoje sausio 18 d. aiškino ponis Veblaitienė, R. Kezio programoje sausio 19 d. turiningai bylojo p. Vilgalys. Ir vienoje ir kitoje programoje buvo patiekta dainų susijusių su suprūsine Lietuva.

Labai kultūringai praejo šio įvykio paminėjimas sekmadienį sausio 19 d. popietėje suruoštoje newyorkiškų evangelikų parapijos drauge su Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija, kurioms vadovauja kun. P. Dargys. Kaip ir visados, jis pravedė minėjimą švėlnioje ir darnioje nuotai-koje, su melle rišančioje "mažuosius" ir "didžiuosius" į vieną bendrą Lietuvą. Esą, nėra arba neturėtų būti žodžių "jūsų" ar "mūsų", abi teritorijos yra visų mūsų nežiūrint iš kur kas kilęs.

Pagrindinis kalbėtojas augsaburnis Martynas Gelžinis kėlė mintį, kad prijungimo faktą ir visą Prūsijos kraštą reikia minėti ne tiek sentimentine prasme ir malonumo prisiminimais, kiek tarptautiniu, moksliniu-politiniu požiūriu. Reikia tirti ir nagrinėti kiek to kalbamojo krašto, Prūsijos teritorijomis domisi mūsų kaimynai ir kitos valstybės ir kas yra daroma. Vokiečiai ir ypač lenkai daug studijuoja ir rašo apie to krašto buvusią ir esančią etninę sudėtį ir kam jis turėtų priklausyti. Su savim prelegentas turėjo dvi didelio formato storokas knygas, išleistas vokiečių. Tai vien bibliografija, surinkta medžiaga, kas ir kokiomis kalbomis apie tą kalbamą kraštą rašyta. Ne mažą yra ir prancūzų kalba. Lenkai, kurie neturi jokio istorinio pa-

grindo savintis Prūsijos žemių, bet dabar valdo didžiausią jos dalį, ypač daug rašo nuosavumo ir pateisinimo klausimais. Tas rodo, kad jie nepasitiki padėties pastovumu, irgi kaip ir mes mano, jog ateityje iškils teritorijų peržiūrėjimo klausimas ir savo pretenzijoms pagrįsti ruošiasi iš anksto. Reikia ir mums lietuviams tuo reikalu labai stropiai ruoštis, kad atėjus laikui galėtume patiekti savo įrodymus jog mes esame tų teritorijų tikrieji savininkai.

Ta pačia proga prelegentas supažindino minėjimo dalyvius su P. Alšėno nauja knyga apie didįjį Maž. Lietuvos ir visų lietuvių patriotą Martyną Jankų, jo kultūrinį įnašą lietuviams ir už tai -- jo ir jo šeimos tragišką likimą. Tai labai svarbi medžiaga ir istorija.

Ponia V. Leskaitienė -Zaunienė pristatė dr. Anyso neseniai išleistą veikalą "Senprusių laisvės kovos". Ji jautriai įvertino autoriaus darbą, kruopščiai nušviečiančią senprusių karau-nės, atkaklų savo šalies gynimą nuo kryžiuočių ir kitų priešių. Ji perskaitė iš tos knygos Rėzos eilėraščių rašytą 1809 m. nusakantį baisų priešų žiaurumą anais laikais, nuostabiai atitinkantį ir dabartiniams lietuvių priešams. Knyga ne tik vertinga, bet ir labai reikalinga.

Minėjamą didžią vertindamas dalyvavo ir Liet. Laisvės Komiteto pirmininkas p. V. Sidzikauskas su poniu ir savo kalboje pabrėžė -- mielai čia dalyvaujas ne vien dėl kalbamo įvykio valstybinės svarbos, bet ir kaip po daug sielos idėjės ginant jo bylą. Vliko vardu kalbėdamas dr. A. Budreckis gėrėjosi prūsinių srities lietuvių tautiniu atsparumu, nesidavusiu nutautinti per tiek daug šimtmečių, kai rytuose trečdalis Lietuvos buvo nutautinta. Jie kultūros pagrindą davė visiems lietuviams. Lietuviai ten -- tai prūsų vankai.

Publikos buvo nemaža. Dauguma -- kun. Dargio parapiliečiai arba senieji Maž. Liet. Bičiulių Draugijos rėmėjai. Įvyko ir nuostabios dalykas: užsisakyta 6 knygos apie Jankų, 1 dr. Anyso Senprusių laisvės kovos ir 1 Lietuvos Pajūris. Toks aktyvumas -- tai labai geras politinio judumo ženklas.

A. Koncė

ATTENTION ALL JOURNEYMEN
ELECTRICIANS
MILLWRIGHTS
PIPE FITTERS

If you are interested in permanent employment with the best of working conditions and earnings—Champion Spark Plug Co., Ceramic Division has an immediate opening for you.

Insurance, pension plan, and other liberal benefits.

APPLY

CHAMPION SPARK PLUG CO.
8525 BUTLER, HAMTRAMCK, MICH.

An Equal Opportunity Employer

(2-11)

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vienų metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vienų metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week

every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpius.

Dirva išina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpius.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.

VASARIO ŠEŠIOLIKTAJAI

Lietuvos Taryba prieš penkiasdešimt vienerius metus Lietuvos sostinėje Vilniuje pasirašė Vasario 16 d. Aktą, išreiškiantį lietuvių tautos lūkesčius ir politinę valią, atkuriantį ilgaamžę nepriklausomos Lietuvos valstybę ir sudarantį būtinas sąlygas lietuvių tautos kūrybinei galiai skleisti. Lietuvių tautos žodis, tartas Lietuvos Tarybos lūpomis ir įvydytas kraujo auka, virto kūnu -- atsikūrė laisva nepriklausoma demokratinė Lietuva.

Jau ilgas laikas, kaip lietuvių tauta mini Vasario Šešioliktosios Aktą be džiaugsmo, nes beveik prieš trisdešimt metų hitlerinės Vokietijos ir bolševikinės Rusijos sąmokslas (Ribbentropo - Molotovo 1939 metų susitarimai ir slapti protokolai) sužlugdė Lietuvos valstybę ir ištūmė lietuvių tautą į istorijoje dar negirdėto nuožnumo priespaudą.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, bylodamas už lietuvių tautą, atimtą balso, Vasario Šešioliktosios sukakties proga kreipiasi į lietuvių Sibiro tremtyje, pavergtus Lietuvos žemėje ir laisvame pasaulyje.

Įtolimasias sovietinės imperijos sritis ištremtiesiems broliams trokštam stiprybės ištverti žiaurias tremties sąlygas; pavergtoje tėvynėje esantiems -- patvaros atsispirti priespaudai, ryžto ir ištangos išlaikyti gyvą Lietuvos valstybingumo mintį ir stingrią iš priespaudos išsivadavimo viltį.

Laisvuosius lietuvius ir jų organizacijas kviečiam spieštis apie Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą Lietuvos vadavimo darbe ir visokeriopai jį remti. Mums, laisviems lietuviams, nepakanka išlaikyti praėjusių -- Lietuvos Laisvės Kovos -- metų veiklos apimtį ir lygį, išvien visiems siekiant didžiojo lietuvių tautos tikslo -- nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo. Mums reikia dar labiau išplėtoti ir patobulinti veiklą, įjungiant daugiau intelektualinių pajėgų į Lietuvos laisvinimo darbą. Mums, ypač šiame, svarbu pabrėžti bei laisvajam pasauliui išryškinti tikrąją prasmę Ribbentropo - Molotovo suokalbio, nulėmusio Lietuvos ir kitų nepriklausomų Europos vidurio valstybių likimą. Svarbu taip pat, bendraujant su pavergtosios Lietuvos žmonėmis, visada turėti prieš akis Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto teikiamas laikysenos gaires.

Lietuvos meilė, visų mūsų ryžtas ir suderintos pastangos priartins lietuvių tautai laisvės rytą. Tegū meilė Lietuvos dega mūsų širdyse...

VYRIAUSIAS LIETUVOS
IŠLAISVINIMO KOMITETAS

Artėja Lietuvos Nepriklausomybės 1918 metų vasario 16 d. paskelbimo sukakties minėjimai. S-gos skyrių valdybos ir S-gos nariai aktyviai prisideda prie bendrų minėjimų organizavimo ir žada minėjimuose gausiai dalyvauti.

Vasario 16-sios proga yra renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams. J. A. Valstybėse tam laisvinimo darbui vadovauja Amerikos Lietuvių Taryba (ALT). Ją sudaro dešimt pagrindinių ir centralizuotų ideologinių, kultūrinių ir labdaros organizacijų. Jų tarpe ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. S-gos oficialūs atstovai į ALT veiklą įsijungia svarių ir reikšmingų įnašų.

ALT darbams pagrindą sudaro tų organizacijų nariai ir gausi bei plati lietuvių visuomenė, remianti jį moraliniai ir finansiniai. Siektina, kad į ALT įsijungtų daugiau centralizuotų organizacijų.

S-gos Valdyba prašo skyrių valdybas ir narius prisidėti prie aukų Lietuvos laisvinimo reikalams rinkimo ir prie jų persiuntimo kaip ir praityje Amerikos Lietuvių Tarybos vadovybei.

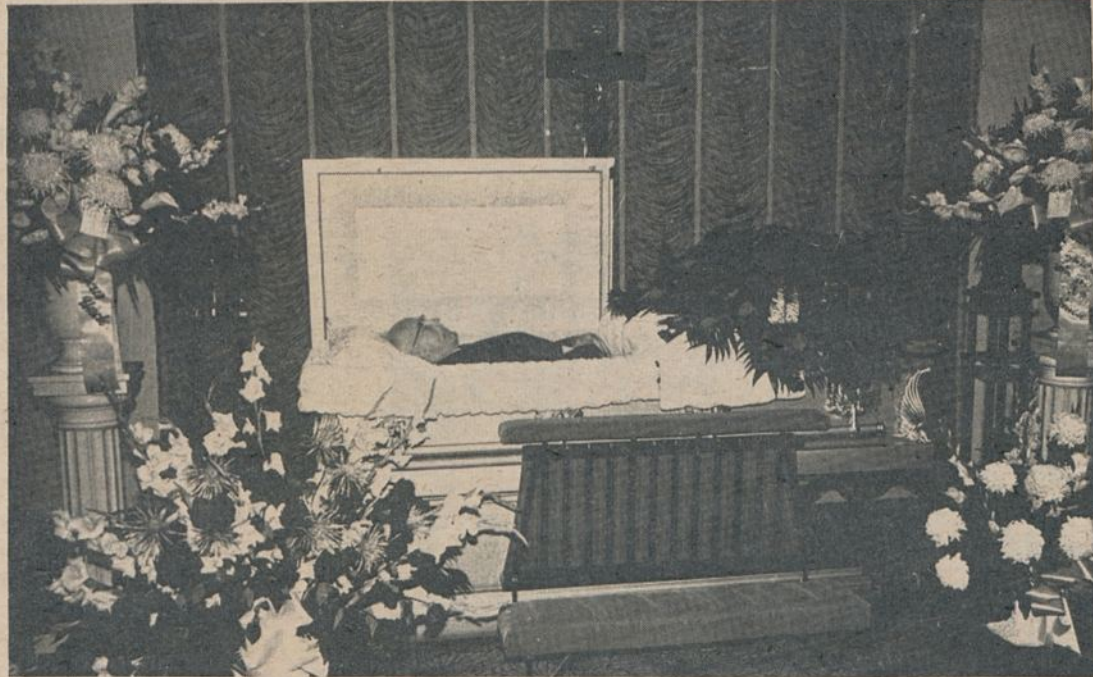
Teodoras Blinstrubas
ALT S-gos PirmininkasBronė Paplėnienė
ALT S-gos Sekretorė

Mums rašo

MŪSŲ TAUTINĖS
GARBĖS ISTORIJA

Kelis kartus buvo rašyta Dirvoje, kad būtina reikėtų išleisti Č. Gedgaudo "Lietuvių tautos kil-

mės bereškant" knygą. Tačiau neteko nugirsti, kad kas nors imtųsi šiuo taip svarbiu reikalu iniciatyvos. O juk tai yra nepaprastai svarbi ir, galima sakyti, kad tai yra vienintelė taip reikalinga knygą, kurios nebuvo išleista ne tik po Vasario 16 Lietuvos Ne-

Velionis Juozas J. Bačiūnas pašarvotas Jaunimo Centre, Chicagoje, kur pirmadienį, sausio 27 d. 8 val. vak. buvo suruoštas atsisveikinimas. Plačiau apie atsisveikinimą ir laidotuves bus sekančiuose Dirvos numeriuose.

A. Gulbinko nuotrauka

JUOZAS BAČIŪNAS

A. DIRŽYS

Š.m. sausio 23 d. vidurnakčio žinia -- mirė Juozas Bačiūnas -- ne tik labai liūdna, bet ir pritrenkianti jos netikėtumu, tartum atėjusio likimo, lemties be apeli-

priklausomybės paskelbimo dienos, bet ir per ištisą mūsų tautos gyvenimo amžių.

Č. Gedgaudas išreiškė taip kilniai, taip drąsiai ir garbingai mūsų tautos tikruosius buitines keklus, kad ir atsistebėti negalima. Nuo šių garbingų mūsų senelių kovų ir siekių, reikia pradėti kurti savitą mūsų tautos istoriją ir jos aukšto žmogiškumo buitį.

Šią knygą išleidę ir jos teisingais ir tikrais duomenimis remdamiesi, mes atpalaiduotume mūsų tautos istoriją nuo nuožmaus kryžiuočių, vienuolių ir lenkų melo, kurie ištisus amžius stengėsi sunaikinti ir pažeminti mūsų senovės kilnių didvyrių siekius.

Nuo šių tikrų mūsų istorijos duomenų mes turim pradėti pagrindinai studijuoti mūsų tautos tikrą ir savitą būdą ir atpalaiduoti jį nuo mums mūsų priešų perprievartą įpiršto dvasinio slogučio, kuris nesiderina nei su mūsų tautos kilniu būdu, nei su jos sąvybėmis.

Č. Gedgaudo knygą išleisti kvietė ir vienas kitas kilnus Dirvos skaitytojas ir išleidis, pasižadėjo įgyti ją. Žinoma, tai kilnus siekis, bet to permaža. Siūlau kitoki būdą šiai -- mūsų tautos garbingai praeičiai įamžinti. Skiriu šiam reikalui šimtą dolerių ir kviečiu sakykim, dar dešimts tokių "didvyrių". Tai jau būtų gera pradžia knygai išleisti. O gal atsirastų dvidešimts kilnių lietuvių -- po 50 dolerių. O, pagaliau, gal šimtas po dešimts dolerių. Tai būtų kilniausias mostas mūsų tėvų nugalimai dvasiai ir tikrai garbingo lietuvių milžiniškomis pastangoms pagerbti.

Aš tikiu, kad atsiras girdinčių į šį šauksmą -- mūsų tautos garbei iškelti. Prašom atsiųsti šiuo adresu: M. Aukštuolis, 4 Elizabeth Ave., Springdale, Conn. 06907.

M. Aukštuolis

cijos, paruošto kirčio iš pasaly. Dar gi taip neseniai pasaulio lietuvių seime New Yorkepat J. Bačiūnas savo prezidentinėj pakopoj save apibūdino: "-- esu subrendęs jaunuolis". Mes visi ir žinojome, nežiūrint jo sidabru šviečiančios galvos, jį buvus žvaliu, guviu ir vis jau jaunatvišku linksmumu prabylanti jei ne pradžioj savo kalbą ar raštą, tai tikrai pabaigoj. Ir pabaišos giedra likdavo mums ilgai tveriančiu išpūdžiu, kuriame Juozas Bačiūnas atrodė ažuolu šimtamečiu.

Mes taip galvojome, mes taip norėjome -- tebūna Bačiūnas ilgalais, šimtmetis jaunuolis mūsų gyvųjų tarpe, ypač šiais laikais -- kai va, tikrieji amžiumi jaunuoliai nusisendina, apšempa, pasensta be laiko. Bet kadangi kas įvyko ar buvo taip, kaip mes norim?

Šiandien mes be protesto, visu nuolankumu esam veidu prieš tą aukščiausios Valios sprendimą ir atsisveikinimą su Juozu Bačiūnu bangomis nuo jo mirimo vietos Tabor Farm Michigano valstijoje iki tolimos Australijos -- kur tik esama bent mažiausios lietuvių bendruomenės -- bangomis lygiai taip pat, kaip skriejo žinia, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Pirmininko nebėra, nebėra laisvojo pasaulio lietuvių commonwealth Prezidento, kuris tik ką buvo pradėjęs antrąjį penkmetį vadovauti lietuviams su ryžtu ir viltimi.

Juozui Bačiūnui baigėsi šio pasaulio vaizdas, bet mums gyviems liko jo vaizdas, jo eitas gyvenimo kelias, jo darbai -- būsianti ryškūs ne vien šiai kartai bet būsiančioms po mūsų -- reikia tikėti, tolimon ateitin lietuviškos išeivijos, taip gi ir visos lietuvių tautos.

Juozas Bačiūnas, galima sakyti, iš Lietuvos lopšio lipo ir stojo kone tiesiai ant Amerikos žemės, nes jo tėvai atvažiavo su juo ne pilnų 3-jų metų neturinčiu. Tad velionis yra augintinis Amerikos. O vis dėlto jis išaugo, subrendo, susilaukdamas garbingo 75-ųjų metų amžiaus, žmogum -- virš visko

lietuviu. Jei išlikimu lietuviu jis nėra vienas toks, tai ryšiu su lietuviška visuomene jis išsiskiria jau nuo daugelio ir rodo kietą asmens būdą, sakytum, stiprų lietuvišką nugarkaulį, neįlenkiamą nė tokio svorio, kokį turi Amerika kiekvienam ateiviui palenkt, netgi palaužt nuo seniai praėjusių iki šių dienų.

Velionio darbo ir uždario pradžia buvo laikraščio spaustuvė, kurioje jis išaugo nuo raidžių rinkėjo iki administratoriaus, o vėliau netgi iki laikraščio leidėjo. Su dienraščiu "Lietuva" jo buvo ilgiausia jaunatvės karjera ir tam laikraštyje jis išbuvo iki to laikraščio mirties 1920 m. ne tik matydamas bet gyvai ir išgyvendamas lietuviško laikraščio leidimo sunkumus. Jis matė sunkią darbuotojų dalį, kai reikia ubagaut dolerį nuo tautiečių, sunkiai uždirbančių, o svarbiausia -- ne daug uždirbančių.

Išleidęs paskutinę "Lietuvos" laidą J. Bačiūnas žvaliai apsidairo į galimus pelningesnius biznesus ir nutarė įsigyti vasarvietę poilsiautojams. Taip atsirado Tabor Farm, prie Šv. Juozapo

upės, nuosavybė Juozo Bačiūno ir vasarviečių biznyje jis išsilaikė iki tol, kol jis turėjo tam pinigų kaupimui noro ir jėgų. Būdamas ir šitokiame biznyje, t.y. nebe lietuviškoj aplinkoj, velionis liko neatitrūkstamame ryšyje su lietuviška visuomene ir į šį gyvenimą jis jau neša dosnią ranką iš kitataučių uždirbtus dolerius. A. Vanagaičio ir A. Olio kurtojų "Margučio" imperijoje matom Bačiūną veiklą dalyvį ne vienpatarimais, rekomendacijomis bet ir padaršinimu, pinigine garantijom ir, pagaliau, pačiais pinigais -- kur ir kada tik tiems dviems Antanams reikėjo.

Čia J. Bačiūnas pradeda ryškėti retu mecenatu lietuviškame gyvenime, o su tuo jis tampa vieninteliu, kai pats sega sau niekieno nepavaldimą titulą: gaspadorius.

Lietuviams, atsiderusiems Amerikon po II pas. karo, teko pažinti J. Bačiūną kaip ryškų ir išsiskiriantį visuomenininką, visur esantį, punktualų, žodžio besilaikantį ir, ko ne visur jo gaspadorišku išmintingumu savo piniginegi darantį aukai, pašalpai, paramai, ar ir paskolai. Tuo jis išpopuliarėjo iki to laipsnio, kad rasta jog Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje Juozas Bačiūnas yra tinkamiausias ir visoms pasaulėžiūroms priimtinausias pirmininkas.

Jei iki Bačiūno pirmininkavimo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vyriausioji vadovybė tetelkė dėmesį į artimesnes ir skaitlingesnes JAV ir Kanados bendruomenes, tai nuo J. Bačiūno eros prieš 5-rius metus jau rūpiama buvo urbi et orbi -- siekiamos buvo ir kitų žemynų -- Europos, Pietų Amerikos ir Australijos bendruomenės. Su jomis rėsi pats B-nės pirmininkas asmeniškai kontaktų, kelionėmis į tuos

(Nukelta į 4 psl.)

Š. m. kovo 23 d., sekmadienį, Le Cordon Bleu salėje, Jamaica Ave ir 96 gatvės kampas, Woodhaven, N. Y., įvyks anglų kalba veikalo "LITHUANIA" autoriaus ir redaktoriaus, Lietuvos Pasituntinys Patarėjo Šveicarijoje dr. Alberto Geručio, prof. J. Puzino, prof. J. Jakšto, dr. A. Budreckio ir min. S. Lozoraičio -- leidinio autorių pagerbimo ir su veikalu susipažinimo POPIETĖ.

Akademija -- kalbės dr. A. Gerutis ir dr. V. Paprockas, meninė dalis.

Vaišės -- kokteilis, užkandžiai ir kava.

Pradžia 2 val. p. p. punktualiai.

Auka 7 dol. asmeniui.

Maloniai kviečiame lietuvių visuomenę dalyvauti apie tai pranešant iki kovo 15 dienos šiais adresais:

J. Bagdonas, 85-59 88 Street, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-2374.

E. Čekienė, 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. HI 1-4172.

Rengimo komitetą sudaro šių organizacijų pirmininkai bei atstovai:

E. Čekienė, J. Kiaunė, A. Senikas, S. Sirusas ir L. Tamošaitis -- Lietuvos Nepriklausomybės Fondas;

A. Diržys -- Korp! Neo-Lithuania Filisterių Sąjunga;

V. Gruzdis -- ALT S-gos Rytų Apygarda; S. Gudas -- New Yorko valstybės tautybių respublikonų lietuvių atstovas;

A. Jurgėla -- ALTS Brooklyno skyrius;

A. Sperauskas -- Richmond Hill, N. Y. skyrius; A. Trečiokas -- Elizabeth, N. J. skyrius;

J. Valiūšaitis -- Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio New Yorko skyrius.

ANATOLIJAUS KAIRIO 'ŠVIESA' LAUREATŲ MIESTE

ALĖ RŪTA

Šie metai Los Angeles mieste prasidėjo gerai: sausio vienuoliktos šeštadienis pažėrė džiugų naujienų. Rašytojo Anatolijaus Kairio premijuoto veikalo "Šviesa, kuri užsidegė" premjera teatro festivalio metu Chicagoje losangeliečiams davė progos susibraukti du laimėjimus: režisieriui Dalilai Mackialienai gausiojo paskelbimo "oskarą" ir dalininkui Algiui Žaliūnui — geriausio dekoracijų "oskarą", kurie jiems dviems buvo įteikti poeto Bernardo Brazdžionio, Lietuvių Bendruomenės Tarybos nario, tuoj po šio spektaklio sekminio pakartojimo Dramos Sambūrio "gimtajame mieste".

Poetas B. Brazdžionis buvo atidus ir kitiems vėliausiems losangeliečiams laureatams, juos paskelbdamas ir iškviesdamas į sceną: Jurgį Gliudą, penktą kartą laimėjus "Draugo" romano konkurso premiją, Bronį Railą, žurnalistikos premijos tūkstantinės laimėtoją iš Clevelando patriotiškųjų daktarų, kompozitorių Bronių Budriūną, tik sulaukusį vėl naujų laimėjimų, į teatro spektaklį susirinkusi publika palydėjo gausiais plojimai.

Po šios išangos gal ir mano rašinio antraštė nebepasirodys tik tuščiu pasigyrimu. Ypač kai galiu dar pridėti šią naują: profesorė dr. Marija Gimbutienė prieš mėnesį buvo iškilmingai pagerbta net plačiosios

Los Angeles Dramos Sambūrio vaidintojai sausio 11 d. suvaidinę A. Kairio "Šviesa kuri užsidegė" su režisierė D. Mackialiene. L. Kanto nuotrauka

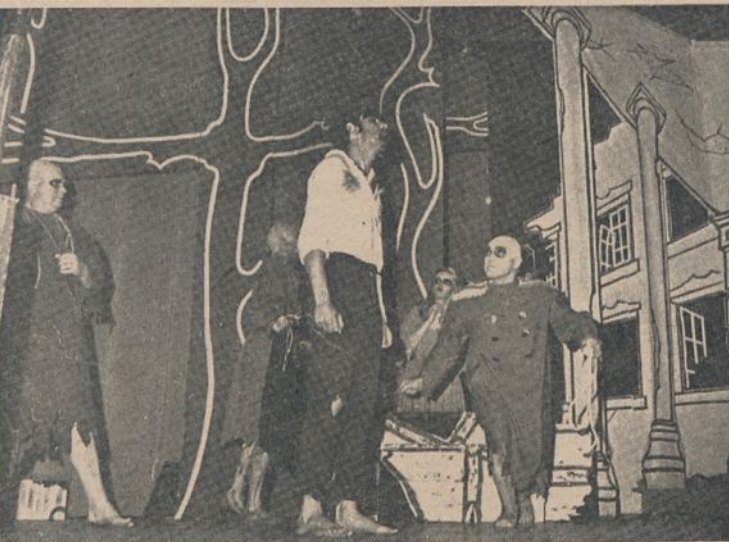
publikos, kai "Los Angeles Times" už mokslinius nuopelnus paskelbė ją "woman of the year" (1968) ir gražiai aprašė, visur paminint jos lietuvišką kilmę.

Ne erdvi salė ir jos visos užpildytos vietos sudarė išpūdį, kad, štai, atsilankei į tikro teatro spektaklį. Vos uždangai atsiskleidus, buvai pagautas išpūdingų A. Žaliūno dekoracijų, jos nebuvo menkesnės už Kau-no, Klaipėdos ar Vilniaus valstybinių teatrų. Abstraktiniai medžių pavidalai, realistišnio ir fantastinio pasaulių sujungimo veikale išsprendimas, kostiumų charakteriai, šviesų efektai rodė viso to koordinatorių ir autorių A. Žaliūną esant laiko dvasią jaučiantį menininką, turintį gilų estetinį skonį ir individualumą. Jau vien scenovaizais, rodo, toks kuklus ir paprastas, bet tikras, atliepiąs ir papildęs veiklą, sudarė gero spektaklio išpūdį.

Norint būti reportieriui, visuomenės balsu, reiktų suminėti, kad iš spektaklio didelė dalis publikos išėjo prislėgta lyg ir nusivylusi veikalo neaiškumu, nykumu ir statiškumu. Girdi, nebuvo veiksmo. Girdi, ilgais dialogai, krūvos žiauriausių frazių ir liūdniausių minčių. Girdi, motina taip abejingai sudea ant krūtinės mirusio partizano rankas (o ten net ne motina buvo). Girdi, žiauru, kad jie taip abejingai kalbėjosi ir ilsėjosi, kai sunkiai sužeistas kankinasi visą naktį ir mirė. Mūsų žiūrovai nori arba realybės ištisai, arba fantazijos. Mūsų žiūrovai įpratę į linksną sąmojų arba aiškiai išdeklamuojamą idealą. O šis laikas tikrai buvo niūrus, ir neaiškus, ir klaidus, ir beviltiškas, nors losange-

liečiai, Dramos Sambūrio nariai, visiškai gerai jį suvaidino. Kas nebuvo perskaitęs "Šviesa, kuri užsidegė" tik išleistoje knygoje, iš spektaklio nebuvo lengva susigaudyti ten vaizduotų simbolių ir idėjų, nes veikalo turinio lyg ir nėra; nes pagrindinė mintis ir įvairių minčių griūtis krinta lyg iš viršaus, visa iš karto, be jokių draminių atsiskleidimų ir atomazgų. Viena gal gerai, kad didžiama publikos nesupratai taip aiškiai akcentuojamų veikale žinomų mūsų praeities žmonių, rašytojų, kas kenkia šiam dramai, sumažina jo visuotinumą, ir kas išsilygino spektakly. Aktorių lūpose lyg ir sušvelnėjo ir tie autoriaus perdėtai iki banalumo kartojami žiaurios realybės simboliai, kaip kraujas, nagai, smaugiančios rankos, mėsa... Juk nelaisvės dvasinės kančios dažnai baisesnės už korimus ir šaudymus, net už pralietą kraują.

Veikalų, spektaklių, koncertų vertintojai barami už panegyrikas, bet mes dažnai esame šykštūs gero žodžio ten, kur jos ir reiktų. Niekas nepasiekia visiškai tobulumo, menininkui augti nėra ribų. Reikia daugiau

Scena iš "Šviesa kuri užsidegė" pastatyta Los Angeles Dramos Sambūrio sausio 11 d. L. Kanto nuotrauka

tis, jei kas patebimai stengiasi augti, jei susikaupia ir aukojasi, kad bent ranką ištiesių į tai, ką vadiname jau menu.

Anatolijaus Kairio siejimas lietuviško teatro pažanga atsiliepia ir jo kūryboje. Jis gausiai beria naujus veikalus. Jis ieško naujų, stengiasi prasiveržti už senųjų tradicijų. Jis tautiškai žodžiu iškelia didesnę mintį. Jis jaučia tautą, kaip savo dešinę ranką, jo dialogai spusteli į visas puses, kol susuka ir susupa į išvadinę vienumą. Jis kiekviena savo veikale turi idealą, kurį praveria apsnūdusiems žiūrovams, arba idealo parodiją, kurią alegorijomis išjuokia, žiūrovo sąmonę nailinga.

"Šviesa, kuri užsidegė" skaitant nepadarė tokio išpūdingo, kokį davė Dalilos Mackialienės spektaklis. Jei taip galima pasakyti, "Šviesa" lyg nebūtų literatūros veikalas, o tik "skriptas" teatrui (ar filmui). Dalila Mackialienė, atrodo, gerai įsijautė ir suprato autoriaus pagrindinę viziją "Šviesos" veikale; ji tam tikrais niuansais paryškino A. Kairio dialogų kaladėles sudėliojo taip, kad jos spalvingai sužerėtų, kad veiklų charakteriai būtų saviti. Pavyzdžiui, deputatė ir sekretorė veikale — dvi panašios keksės, o scenoje pajunti deputatės gilesnę kančią nes dėl gilesnių išgyvenimų, dėl visuotinesnių nuodėmių ji aname pasauly blaškoma.

Viltis Jatulienė yra losangeliečių Dramos Sambūrio laimė. Ji čia nauja ir daug davė savo dalyvavimu. Ji sukūrė gana pilną charakterį apvyriškėjusios ir vistik, mylinčios moterim išlikusios partizanės. Beporos techniško klaidelių ji buvo gana tobulą, išsiskyrė iš mūsų taip vadinamų mėgėjų. Jos vaidyboje ir balse jaučiasi didesnio igudimo ir įsijautimo.

EAST. ST. LOUIS

NAUJA ALT S-GOS SKYRIAUS VALDYBA

ALT S-gos East St. Louis apylinkės skyriaus visuotiname narių susirinkime 1969-tiems buvo išrinkti valdybon sekantieji nariai: Dr. P. Švarcas, inž. Jonas Gumbelevičius, Vladas Tervydis, Juozas Kleinaitis, Jonas Luja, Ona Lujienė. Skyriaus pirmininku 1969-tiems

Danutės Barauskaitės vaidyboje išsivertė jos draminių studijų geras pasėkas; tik lietuviška tarsena galima dar geriau išlyginti, nors ir "Šviesoje" buvo jos tartis gana aiški ir taisyklinga.

Ilmara Mažeikaitė šuoliais daro pažangą scenoje. Jos vaidmenys jau tarsi paklusimas stipriai režisierės rankai, bet ir jos individuali laikysena, kantri ir sąmoninga, atkreipė dėmesį į sekretorės tipą ir į tipingą ją vaizdusią aktorę.

Juozas Pupius ir Erdvilis Janulaitis aiškiai turi talentus vaidybai, bet lyg dar tebėra ieškojimo ir blaškymosi stadijoje. Šiame veikale Juozui Pupui buvo per menkas vaidmuo tikrai pasireikšti.

Manfredas Prišmantas pasižymėjo ypatingai nuosirdžiu įsijautimu į savo vaidmenį (Jis), jo tarsena ir mokėjimas atmintinai ilgiausią dialogą — pavyzdinai.

Vincas Dovydaitis (jau anksčiau esu pastebėjęs) yra per švelnaus charakterio žiaurių charakterių vaidinimui. Koriką jis vaizdavo paklusniai, kaip režisierės buvo nurodytas, bet pro tuos žiaurios žodžius vis mes pajuntame švelnųjį Dovydaitį...

Charakteringas ir geras buvo Vytautas Vidugiris sargybinio rolėje. Vladas Gylis Idoto rolėje darniai išliejo į vaidybinių visumą. Be to, veikalo sceniniam tobulumui daug pridėjo Vlado Gilio ir Balio Mackialos techninė scenos priežiūra ir talka dekoratoriui.

"O, kaip aš nekenčiu kalbos iš knygų!" — 50 p. "Šviesa, kuri užsidegė". Tais paties autoriaus žodžiais aš irgi padaryčiau priekaištą rašytojui A. Kairiui, nes jo veikėjai knygoje vis, tartum, kalba vėl iš knygų, o ne gyvena, kaip tikri literatūrinės tikrovės žmonės.

Dalilą Mackialienę ir Algi Žaliūną reikia tik sveikinti už didelį išradingumą ir didelę ištvėrę. Taip pat, — visą Dramos Sambūrį.

metams palieka dr. P. Švarcas.

Naujoji valdyba yra numatiusi išskirtinai atžymėti 10 metų skyriaus įsisteigimo sukaktį, kas yra numatyta atlikti gegužės mėnesio viduryje. Planuojama surengti platesnio masto vakarą, pasikviečiant svečiais vadovaujančius sąjungos organų narius ir visus mielus skyriaus bičiulius iš tolimesnių ir artimesnių apylinkių.

Šiuo metu skyrius praveda akciją užsiprenumeruoti reprezentacinį leidinį anglų kalboje apie Lietuvą redaguojamą dr. Geručio, kuriam lėšas išleisti per eilę metų kaupė Lietuvos Nepriklausomybės Fondas. Be to, visi nariai yra kviečiami pakelti savo įnašus VILTIES draugijon, kuri leidžia DIRVĄ. Visų kaštų žymus pakėlimas lietuvišką spaudą irgi palietė, o ta spauda yra dvasinis ryšys tarp mūsų visų.

ATŽYMETINAS PASISEKIMAS

Prieš Kalėdas Irenos Gintautienės klasikinio baleto studijos mokiniai gražiai užsirekomendavo išpildydami Čaikovskio Spraktuką Southern Illinois University Edwardsville Campus Communications Buiding teatro patalpose. Teatras buvo perpildytas ir ne visi galėjo patekti. Universiteto vadovybei ir visuomenei pageidaujant, Irenos Gintautienės klasikinio baleto studija vėl pakartos Spraktuką šiu metų vasario mėn. 2 d. (sekmadienį) to paties universiteto teatro patalpose. Norintieji pamatyti studijos pasirodymą, prašomi kreiptis į Ireną Gintautienę gauti pakvietimus, nes norima, kad visi atvykusieji galėtų patekti ir turėtų kur atsisėsti. (t)

BRIDGEPORT

RUOŠIA POBŪVĮ

A. Markevičienės bute sausio 11 d., įvyko lietuvių moterų pasitarimas, kurio metu, šeimininkės iniciatyva, sudarytas Putnam'o sėlių naujosios stovyklavietės statybai remti komitetas. Lėšoms sutelkti, numatyta ruošti pobūvį. Pasitarimo dalyvės pasižadėjo pagaminti valgius, pobūvio vakarienei.

Pobūvis — su menine programa, vakariene ir šokiais įvyks vasario 1 d., šeštadienį, 7 val. vakare, Jaunų Vyrų Klubu salėje, Bridgeporte. G. I.

SLIDINĖJIMO IŠKYLA

Connecicut lietuvių jaunimas kovo 1 dieną rengia slidinėjimo iškylą į Mohawk kalnus, Cornwall, Conn.

Programoje: slidinėjimas, lenktynės, čiuožimas. Vakare erdviose patalpose tautinių šokių ir dainų programa, tautodailės parodėlė, kavutė, šokiai ir pramogos.

Mohawk Ski Area yra prie Cornwall miestelio pasiekama 4-ju keliu į vakarus nuo Torrington, Conn.

Naujosios Anglijos lietuvių jaunimas ir senimas kviečiamas gausiai atsilankyti. (j.v.)

F E M A L E

SEWING MACHINE OPERATORS

Experienced on single needle and multiple machines. Steady work, nice working conditions.

SWITLIK PARACHUTE CO.
1325 E. State St., Trenton, N. J.
609-587-3300

Ask for Mr. RICHARD SWITLIK, Jr.
(2-11)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

MUMS VISKĄ DAVĖ LIETUVA VYČIAI, VYČIUKAI AR JAUNUOLIŲ BŪRYS?

Amerika yra neribotas laisvės kraštas. Čia visi gali demonstruoti savo pageidavimus, viešai rodyti tautinius jausmus bei siekius, gali protestuoti prieš valdžią, gali garsiai gatvėse šaukdamis garbinti Dievą, gali šokti ir dainuoti nekludydami praeivių, lengva netikėtai pagarsėti, nemokamai patekti į didžiąją spaudą, staiga praturtėti. Ne be reikalo sakoma, jog Amerika yra įvairių galimybių kraštas.

Tačiau nekartą piktinamės, kai rimtas mūsų akimis žiūrint, įvykis, rimtai suorganizuota, didelių siekių tikslą turinti organizacija ar demonstracija amerikiečių spaudoje būna vos keleta sakinių pažymėta, kai tuo tarpu keli jaunuoliai susėdę viduryje gatvės ir sustabdę visą automobilių judėjimą būna ne tik aprašomi, fotografuojami, bet ir televizijoje rodomi. Iš to darosi išvada, kad rimti darbai, apgalvoti kruopščiai ir nuolatlos dirbami, nežiūrint kaip naudingi jie būtų, žmonių dėmesio nepatraukia.

Panašiai atsitiko ir su Lietuvos Vyčiais New Yorke. Daugelis lietuvių jų veikla bei organizacija maža domėjosi, kol neišėjo į viešumą piktetuoti Noreikos koncerto tam tikra prasme. Nuo to laiko apie juos pradėjo rašyti visą mūsų spaudą. Vieni kritikodami, pajuokdami, smerkdami, vyčiukais vadindami, neišmanėlių jaunuolių būriu ir t.t. Kiti gyvė pavyzdžiu kitiems laikydami, nes jie buvo antros, trečios ir net ketvirtos kartos čia gimęys organizuoti išeivijos lietuvių jaunimas, susipažinęs su savo protėvių tėvyne Lietuva ir jos dabartine okupacine padėtimi, gerai suprasdamas Lietuvos, kaip ir kiekvienos tautos didžiuosius siekius -- laisvės ir nepriklausomybės.

Kas jie ištikrųjų yra? -- klausė viens kito laikraščių skaitytojai anksčiau jais -- Vyčiais nesidomėję. Man jų veikla buvo gerai pažįstama todėl anksčiau minėtais vardais vadinimą laikiau jų tautinio jausmo giliu išėjimu, nes jie yra tie, kurie tos protėvių žemės nematė, jos laisvo gyvenimo pulso nejautė, kuriems nei Lietuvos miškų ošimas, nei gegutės balsas, nei liaudies dainos tėvynės ilgesio neįkvėpė, kurie nei patys, nei jų tėvai ar protėviai laisvoje Lietuvoje nebuvo jokios kajos pasiekę nei turtų susikrovę. Ir vis dėlto jie nepranyko įstoje į bendrąsias JAV jaunimo organizacijas, netilpo jų rėmuose, bet jau 1913 m. susiorganizavo į Lietuvos Vyčius ir dirba tik Lietuvos naudai išėję į labai plačius lietuviškos veiklos barus nors daugumoj tik angliškai bekalbėdami jaučiasi tikrais lietuviiais ir mūsų tėvynės siekiais gyve-

EMILJA ČEKIENĖ

na. Ši kartą plačiau noriu paminėti vien tik New Yorke Lietuvos Vyčių 41-ją kuopą, kuri š.m. sausio 5 d. atšventė savo veiklos dešimtmetį, su kurio apžvalga teko susipažinti jų pačių su-ruoštam minėjime.

Jų veiklą sudaro apie dešimt įvairaus darbo vienetų: Lietuvos reikalų gynimo, populiarinimo politiniuose JAV sluoksniuose ir pačio visuomenės, jie leidžia 14 puslapių biuletinį "Kardą", kuris tarnauja ne vien narių susižinojimui esančių kariuomenės, tolimuose universitetuose ar išsiųstų tarnybose, plačiai išsisklaidžiusių, bet jie visus lietuviškus ir organizacinius klausimus biuletinio puslapiuose bendrai sprendžia, diskutuoja ir tuo įpareigoja narius kelti savo organizacinius sugebėjimus. Be to, vyčiai turi komisijas kultūros reikalams, pramogų, tautinių šokių, naujų narių verbavimo, dainų ansamblio lietuvių liaudies meno parodų organizavimo ir k.

Betgi svarbiausios pareigos tenka atlikti Lietuvos laisvinimo darbe ir lietuviškos kultūros bei mokslo srityje, ką aiškiai pabrėžė tos 41-sios kuopos steigėjas ir visiems žinomas lapkričio 13 d. žygio vadovas Antanas Mažeika savo kalboje dešimtmečio minėjime. Tarp kitko jis kalbėjo:

"Mes turime dėti visas pastangas grąžinti Lietuvai nepriklausom-

mybę -- savo darbais, savo pastangomis išlaikyti brangią mūsų kultūrą bei kalbą, kuo daugiau įtraukti mūsų jaunimo į kovą už Lietuvos laisvę ir ugdyti tikėjimą likti laimėtojais.

Mes gyvename krizės, maišto ir priespaudos laikus. Mūsų broliai pavergtoji tėvynė stovi prieš ilgai besitęsiančią kovą, Sovietų pastangos rusifikacijai stiprėja. Čia Jungtinėse Valstybėse mums grėsia dviejų krizė: iš vienos pusės stoka energingų visuomenės vadų, iš kitos pusės Sovietų pastangos infiltruoti visuomenę ir ją paveikti taip, kad būtų pripažintas ne teisėtas Lietuvos įjungimas į Sovietų Sąjungą kaip "status quo".

Mes vyčiai, sakė jis, atstovaujame mokslus einančią ar jau baigusią jaunąją kartą. Mes turime kalbėti už tuos mūsų brolius ir seseris už geležinės uždangos, kurie negali savo teisių apginti. Mes turime paveikti Amerikos visuomenę, turime reikalauti per spaudą ir asmeniškais kontaktais su JAV politikais ir vyriausybės nariais, -- užakcentavo Antanas Mažeika.

Prasmingą žodį dešimtmečio minėjime pasakė ir Vyčiuose pradėjęs dabar jau į plačią lietuvišką veiklą įsitvirtinęs dr. Algirdas Budreckis. Jie atliko gerai paruoštą programą nors ne visi lietuviškai kalbą, bet puikiai lietuviškai dainavo, suruošė gintaro ir kitų lietuvių liau-

A. NAKAS

Baltaragio Malūnas

Kodėl neleido balsuoti

PAREIŠKIMAS

1. JAV Lietuvių Bendruomenė, kaip matyti iš jos įstatų yra nepartinė organizacija, siekianti telkti lietuvių tautos išeiviją tautinei prigimčiai išlaikyti, lietuvių kultūrai ugdyti ir kovoti dėl Lietuvos išlaisvinimo. Bendruomenė tvarkosi demokratiniais dėsniais. Jos pagrindiniai padaliniai -- apylinkės ir jas jungiančios apygardos renka vykdomuosius organus savo narių susirinkimuose ir įpareigoja jiems atstovauti bei reikšti jų valią LB seime

dies meno kūrinį parodą.

Tai ne "vyčiukų" ar "palaidų jaunuolių" būrio, bet nuoširdžių lietuvių emigrantų vaikai ir vaikaičiai, tai tikri Lietuvos Vyčiai, jų sąmoningi žodžiai ir darbai, jais visi mes galime didžiuotis. Jų himno žodžius "Mums viską davė Lietuva" paskaičius, pravartu kiekvienam iš mūsų išigilinti ir susimąstyti žvelgiant į save.

• JAV LB švietimo Taryba paskelbė jaunųjų premiją: "Vaikų žurnalas Eglutė pasirodo dešimt kartų per metus. Be kryžiažodžių, mįslių, eilėraščių, vaikų rašinių, vertimų, kiekviename Eglutės numery yra ir originalios prozinės kūrybos vaikams. 1968-1969 mokslo metais lietuvių vaikai ir gimnazistai kviečiami balsuoti už geriausią patikusį prozos kūrinių Eglutėje. Kūrinys, surinkęs daugiausia balsų, bus apdovanotas jaunųjų premija". Taisyklėse nurodyta, kad balsavimas prasideda su 1968 m. rugsėjo mėn. numeriu, kad balsuojama kas mėnesį (jei originalus kūrinys tik vienas, pvz. 1968 spalio mėn. numeris, tai tą mėnesį nebalsuojama), kad balsavimas baigiasi su 1969 birželio mėn. numeriu. 1969 rudenį bus paskelbta, kurie trys kūriniai surinko daugiausia balsų, ir įvyks galutinis balsavimas. Balsuoja visų kraštų lietuviukai -- šeštadienių mokyklų mokiniai, skautai, ateitininkai, atskiri Eglutės skaitytojai. Balsai žymimi pagal amžių: iki 12 m., 13-19 m. Mokyklos, organizacijos ir paskirai balsuoja asmenys duomenis siunčia: Dr. Elona Vaišnienė, JAV LB švietimo Tarybos narė, 511 South Chicago Avenue, Champaign, Ill. 61820, USA. Balsavimo tikslas -- prijaunkinti vaikus lietuviškai skaityti. Tikslas gražus, tad mūsų mokytojų ir organizacijų vadovų uždavinys padaryti visa, kad jis būtų įgyvendintas.

bei suvažiavimuose. Bendruomenės apygardų pirmininkai, pagal įstatų 34-5ą nuostatą, turi sprendžiamą balsą taryboje visais gyvybiniais bendruomenės reikalais.

2. Paminėtas nuostatas turi neįkainojamos vertės bendruomenės pažangai ir jos demokratinei struktūrai, nes apygardų pirmininkai, kai apylinkių atstovų rinktieji asmenys, turi tiesioginius ryšius su narių mase, turi jos pasiūlymus ir geriausiai žino bendruomenės narių pageidavimus ir norus. Šitie dalykai verti ypatingo dėmesio, atsižvelgiant į faktą, kad teritorinės bendruomenės apylinkės ir apygardos iš tikrųjų yra pats bendruomenės kūnas, jos gyvybė ir dinamika. Čia vykdomas kasdieninis lietuvių išlaikymo darbas, reiškiasi kultūrinis ir politinis lietuvių aktyvumas, renkamos ir išleidžiamos lėšos centriniam organui, lietuvių spaudai ir fondams. Čia kiekvieną dieną šimtai lietuvių visuomenininkų aukoja savo darbą, laiką, išmintį ir energiją Lietuvai ir lietuvių bei plečia bei stiprina pačios bendruomenės organizaciją. Kaip valstybėje tauta yra jos pagrindas ir egzistencijos šaltinis, taip ir organizacijos gyvenime jos narių masė vaidina tą patį vaidmenį. Šito ignoravimas reikštų paneigimą pačių pagrindinių bendruomenės egzistencijos reikalavimų.

3. Deja, šitų pagrindinių reikalavimų nepaisymas, kaip rodo žemiau išdėstyti faktai, yra pasireiškęs centrinių JAV LB organų nutarimuose skirstant atstovus į III-jį PLB seimą.

LB tarybos sesija Clevelande svarstė 45 atstovų parinkimą į seimą, ir tuo reikalu padarė nutarimą, kurio autentiškas turinys nėra bendruomenės nariams žinomas, nes sesijos protokolas nebuvo pasijustas susipažinti bendruomenės padaliniam. Tik iš pašalinių šaltinių teko patirti, kad tik 37 tarybos nariai gavo teisę slaptu balsavimu nuspręsti, kuriuos apygardų pirmininkus ir CV narius reikės išrinkti ir kuriuos iššalinti iš atstovavimo PLB seime. Šio slapto balsavimo rezultatai buvo tarybos prezidentui paskelbti spaudoje, ir iš šito šaltinio paaiškėjo, jog šešių apygardų pirmininkai, atstovaujantys per 80 proc. visų apylinkių, nepateko į atstovų skaičių, bet 6 CV kooptuoti nariai gavo mandatus. Būdinga, kad apygardų pirmininkai nebuvo prielieisti prie balsavimo, nors bendruomenės įstatų 34-tas nuostatas suteikia jiems tokią teisę. Jie netgi nebuvo painformuoti apie balsavimą ir nematė rinkiminio lapelio. Atėmimas iš apygardų pirmininkų balsavimų teisių yra aiškus įstatų pažeidimas ir dėl to yra nesuderinamas su demokratiniais principais. Tokia akcija yra beprasmiškas nutraukimas tiesioginių ryšių su gyva, kuriančia ir pažangia bendruomenės narių mase ir yra tolygus atsisakymui vieningai drauge dirbti ir bendradarbiauti.

4. Taip pat pabrėžtina, kad LB centro valdybos vaidmuo aukščiau paminėtu reikalu buvo labai neaiškus. Centro valdyba, kaip koordinuojantis organas padalinių veikloje, pirmoje vietoje turėjo rūpintis apygardų pirmininkų įtraukimu į seimo atstovavimą ir vengti kooperuotiems savo nariams užimti apygardos atstovų prideramas vietas. Būdinga, kad centro valdyba nepasinaudojo reta proga paposėdžiauti su apygardų ir apylinkių pirmininkais, kurių apšiai buvo seime. Susidaro įspūdis, kad tarp centro valdybos ir bendruomenės masės egzistuoja tik popierinis kontaktas, o tikro bendradarbiavimo nėra ir jo neieškoma.

5. Tokia JAV LB-nės centrinių organų pažūra dėl bendruomenės narių ir jų padalinių rolių ir teisių yra bendruomenės nariams visai nepriimtina. Tokia pažūra remiasi "bosizmu", kuris yra nesuderinamas su nepartinės organizacijos demokratiška dvasia. Tokia pažūra gali suardyti bendruomenės pagrindus ir nuvesti šią organizaciją į suirimą. Bendruomenės nariai nėra kokio darbo įrankiai, ant kurių galima krauti vis didesnę ir didesnę naštą. Bendruomenės narių masė susideda iš inteligentiškų žmonių, kurie ryžtasi dirbti bendruomenės darbą su sąlyga, kad jū balsas bus respektuojamas ir vertinamas tų asmenų kuriems patiktas centrinių organų vadovavimas.

6. Aukščiau išdėstytos mintys yra vieninga nuomonė žemiau pasirašiusių apygardų pirmininkų, susirinkusių rugsėjo mėn. Hilton viešbutyje, New Yorke, pasitarit dėl įvykusio PLB seimo veiklos. Tai yra jų nusistatymas, kad šio pasitarimo išvados būtų išdėstytos raštu ir pasiūstos likusiu apygardų pirmininkams, apygardoms nepriskirtom apylinkėm ir centriniam JAV LB organui.

Pasirašiusieji šį raštą rezervuoja sau teisę kelti priimtas išvadas savo apylinkių atstovų susirinkimuose ir imis iniciatyvos bendruomenės įstatų pakeitimui, kuris patikrintų pagrindiniam bendruomenės padaliniam -- apygardom ir apylinkėm teisę dalyvauti centrinių bendruomenės organų sudaryme tiesiogiai, bet ne per tarpininkus.

Bet kurie komentavimai pasirašiusių asmenų kolektyvo vardu gali būti siunčiami šiuo adresu: V. Balčiūnas, 87 Englewood Ave., West Hartford, Conn. 06110.

Antanas Škudžinskas, Bostono apygardos pirmininkas
Andrius Juškevičius, Chicagos apygardos pirmininkas
Valerijonas Balčiūnas, Hartfordo apygardos pirmininkas
Kazys Jankūnas, New Jersey apygardos pirmininkas
Aleksandras Vakselis, New Yorko apygardos pirmininkas

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

DIRVA
6907 Superior Ave. 196... m. d.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:
..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (paprastais viršeliais su aplanku), kaina 5 dol.
..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (kietais viršeliais su aplanku), kaina 6 dol.

Ta pačia proga prašau atsiųsti egz. Giovannino Guareschi "Draugas Don Camillo", kaina 3 dol.

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)
.....
(namo numeris ir gatvė)
.....
(miestas ir valstybė, zip Nr.)

Tėvynės prisiminimų radijo programų 18 metų sukaktuviniame koncerte Simanavičių šeimos kvartetas su soliste V. Laurinavičiene. Iš kairės: J. R. Simanavičius, Vladas Simanavičius, Violeta Laurinavičienė, Justinas Laurinavičius ir Algis Simanavičius, S. Dabkaus nuotrauka

TĖVYNĖS PRISIMINIMŲ ŽVILGSNIS I DEVYNIUOLIKTUS METUS

Tur būt nerasime Toronte ir apylinkėje lietuvių, kuris nieko nežinotų arba nebūtų girdėjęs apie lietuviškas Tėvynės Prisiminimų radijo transliacijas. Jos pradėtos J. R. Simanavičiaus prieš 18 metų ir šiandien kas šeštadienį (3 val. 30 min.) i mus

Linda Marcinkutė išpildant koncerto programą. S. Dabkaus nuotrauka

IŠ VISO PASAULIO

• ČEKOSLOVAKIJOJE policija susirėmė su studentais ir darbininkais, susirinkusiais šv. Vaclovo aikštėje Prahoje, bandant uždegti žvakes Jan Paloch atminimui, Policija atėmė žvakes ir minią išsklaidė. Studentas Jan Paloch, kuris susidegino protestuodamas prieš sovietų priespaudą, buvo iškilmingai palaidotas kapinėse, kur laidojami čekų didvyriai, dalyvaujant daugiau negu 100 tūkstančių žmonių miniai ir skambant bažnyčių varpams.

• PARYŽIJE vedamos de-rybose dėl Vietnamo, JAV atstovas Henry Cabot Lodge patiekė eilę siūlymų kaip greičiau baigti karą, būtent: išvalyti demilitarizuotą zoną, pašalinti visas karines pajėgas bei įrengimus, nedelsiant apsieiti belaisviais ir pašalinti visas sve- timas kariuomenės iš Pietų Viet- namo. Pasiūlyta taip pat nauja tarptautinės inspekcijos siste- ma, kurioje dalyvautų ir Azijos pietryčių valstybės.

• PUEBLO laivo kapitonas, penkių admiralų klausinėjamas, atidengė, kad jo laive buvo tik 4 šautuvai, 7 revolveriai ir ne- turėjo jokių priemonių greitai laivo sunaikinimui, nes ekon- omijos sumetimais administra- cija atsisakė duoti priemones greit susprogdinti slapus elekt- roninius laive įrengimus. Jū- rininkai turėjo kūrvisius daužy- ti aparatus. Kad pilnai sunai- kinti laivą, reikėjo dviejų ir pusės valandų laiko, ko korė- jiečiai jiems nedavė.

prabyla mūsų gimtąja lietuvių kalba. Per tą lai- ką buvo pasakyta daugelis kalbų, padaryta prane- šimų, padainuota lietu- viškų dainų ir tinkamai paminėta bei atžymėta daugelis kitų lietuviško gyvenimo įvykių. Visa tai peržvelgus ir susu- mavus galima būtų pa- sakyti, kad nūdieniame mūsų gyvenime tos trans- liacijos yra tikrai ver- tingas įnašas. Tačiau, kad tą visą laimėjus, rei- kėjo nugalėti nemažai visokių kliuvinių ir sun- kumų. Bene vieni iš opiausių dažniais atve- jais iškildavo ekonomi- niai sunkumai. Ir jeigu Tėvynės Prisiminimai šiandien su savo progra- momis gyvuoja, tai nuo- pelnas J.R. Simanavi- čiaus, kuris ir pačiais sunkiaisiais momentais nėra nuleidęs rankų, bet ieškodavo ir visad ras- davo realių priemonių, kad pradėtas darbas ne- sustotų.

Žinoma, viena iš to- kių realių priemonių rei- kėtų laikyti įvairius pa- rengimus, kurie didžia- dalimi iki šiol yra buvę mūsų kultūrinio gyven- imo varikliai. Kartkar- tėmis, tam tikromis pro- gomis, tokius parengi- mus yra ruošę ir Tėvy- nės Prisiminimai.

Pastarasis koncer- tas-balius, kuriuo buvo atžymėta Tėvynės Pri- siminimų radijo trans- liacijų 18 metų sukak- tis, įvyko Prisikėlimo parapijos salėje sausio 18 d. Meninėj programoje solistai Algis Simanavi- čius ir Linda Marcinkutė išpildė po porą dalykų susilaukdami ilgai trun- kančių aplovismentų. Al- gis, Toronto konservato- rijos auklėtinis, yra jau pilnai subrendęs daini- ninkas, o Linda dar tik studentė. Tačiau nė kiek neperdėčiau pasakęs,

Kęstutis Gužas koncerte gro- jęs gitarą. S. Dabkaus nuotrauka

kad jos balsiukas tai tik- ra Dievo jai duota dova- na. Be to Linda Marcin- kutė, nors jau trečios kartos lietuvaite, bet kal- ba lietuviškai ir dalyvau- ja lietuvių studentų cho- re, dažniausiai ten dai- nuodama solo arijas. Kęstutis Gužas išpildė gana sudėtingas melodi- jas gitara. Nuotaikingai atsilankiusius paveikė pasirodęs scenoje vyrų kvartetas, kurio sąsta- te trys broliai: Algis, Vladas ir Jonas Sima- navičiai ir pastarojo žen- tas Justinas Laurinavi- čius. Į pabaigą jų re- pertuaro su solo įsijungė ir V. Laurinavičienė. Pa- sirodo, kad visi Sima- navičiai yra balsingi ir esant reikalui pulkiau- siai gali išpildyti bet ku- ria proga visą meninę programą.

Tėvynės Prisimini- mai radijo programų 18 metų sukaktuvini kon- certą baigė J.R. Sima- navičius kompozitoriaus Brahms'o kūrinio -- Lopšinė. Solistams ir kvartetui akompanavo Jo- nas Govedas. Tolimes- nės balius eiga buvo per- duota studentų orkestrui ir svečiams pagal jų po- mėgius. (pb)

MIRĖ INŽ. E. BUBELIS

Toronte staigiai mirė 44 metų amžiaus inž. Eugen- jus Bubelis. Velionis buvo veiklus visuomenininkas. Dalyvavo Varpo chore ir nekurį laiką jo pirminin- kas. Veikė KLB krašto ir apylinkės valdybose, skau- tų Romuvos stovyklavietės valdybos narys. Ilgą laiką tarnavo Ontario Hydro įstaigoje. Palaidotas sausio 22 d. iš Prisikėlimo parapi- jos bažnyčios lietuvių Port Credit kapinėse.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

HELP WANTED MALE

INDUSTRIAL ENGINEER — Area manufacturer of automotive tune-up equipment has an immediate opening for an experienced Industrial Engineer, M.T.M. background preferred, requires ability to develop and improve small parts fabrication and assembly processes. Challenging opportunity for man with ingenuity to grow in congenial and informal atmosphere. Offering excellent working conditions. Salary commensurate with experience and ability. Kal-Equip. Co., 411 Washington St., Otsego, Mich. Phone: 616-692-6811. Ask for Gary Brown. (8-11)

TOOL AND DIE DESIGNER PROCESS ENGINEER

Permanent jobs, excellent fringe benefits, salary commensurate with background.

HANCOCK INDUSTRIES
225 N. HORTON
JACKSON, MICHIGAN
AN EQUAL OPPORTUNITY
EMPLOYER (8-10)

DIE SET ASSEMBLERS

Should have some experience on die sets, day shift, overtime, pension plan, fringe benefits. Call 781-3710. Sup-R-Die 2123 Hamilton Cleveland, Ohio (8-13)

MACHINISTS

WE HAVE JOBS FOR IMMEDIATE EMPLOYMENT ON FIRST AND SECOND SHIFTS FOR QUALIFIED OPERATOR OF "LATHE SET-UP" (TOOL ROOM TURRET LATHE OPERATORS OF "VERTICAL MILL SET-UP" (BRIDGEPORTS) FOR BOTH JOBS. WE REQUIRE HALF A YEAR'S SCHOOLING AND 2-3 YEARS PRACTICE.

THINK OF THIS CHANGE FOR THE BETTER THE BEST. NEW HIGH RATES — 17 1/2% PREMIUM FOR SECOND SHIFT WORK. BLUE CROSS BLUE SHIELD, SICK BENEFITS, PAID INSURANCE. PENSION PLAN.

LOW CAFETERIA PRICES, REIMBURSEMENT OF TUITION FEES. CLEAN AND PLEASANT SURROUNDINGS. COME TODAY TO TALK WITH US

MICROLAB FXR

10 MICROLAB ROAD (Route 10), LIVINGSTON, N. J. AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER (8-10)

DETROIT

PRISIMINĖ PREZIDENTĄ ANTANĄ SMETONĄ

Sausio 5 d. Detroito buvo paminėta 25 metinės mirties buv. Lietuvos Preziden- to Antano Smetonos.

Per radiją, pradedant mi- nėjimą buvo sugrotas Pre- zidento maršas, po jo trump- pas įvadas ir vėliau melodi- ja "Lietuva Brangi..." pa- lydint perskaitytos kelios ištraukos iš Antano Smeto- nos raštų, taip jau aktualių tada, prieš 50-60 metų, ir lygiai aktualių šiandien.

Tą pat dieną, šv. Antano bažnyčioje buvo atnašautos šv. mišios užvelės Presiden- to Antano Smetonos ir jo žmonos Sofijos.

PRISTATYS S. RŪKIENES KNYGĄ

Vasario 9 d., sekmadienį, 12 val. Detroito, Lietuvių Namuose visuomenei bus pristatyta Stefanijos Rūkie- nės knyga "Vergijos Kryž- keliuose". Knygą apibudins Eastern Michigan universi- teto prof. dr. Leonas Saba- liūnas. Įėjimas nemokamas. (sš)

LEMONT

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS LEMONTE

Šiais metais Lietuvos Ne- priklausomybės atstatymo šventės proga Lemonte bus pamaldos, pietūs ir lituanis- tinės mokyklos rengiamas minėjimas su programa.

Lietuvių kalba pamaldos bus St. Alphonsus bažnyčio- je (State & Logan Streets, Lemont, Illinois) 1969 va- sario 9, sekmadienį, 12:45 val. Pamaldas laikys ir pa- mokslą sakys kun. dr. Fe- liksas Gureckas, giedos dr. Juozo Briedžio vadovauja- mas Lemonto lietuvių cho- ras.

Tuoju po pamaldų (nuo 1 val. iki 3 val. po pietų) St. Alphonsus parapijos salėje bus lietuviški pietūs vi- siems dalyviams ir sve- čiams. Pilni pietūs kainuos 2 dol. suaugusiems ir 1 dol. vaikams (iki 16 metų am- žiaus).

Pamaldų ir pietų ruošimu rūpinasi JAV LB Lemonto apylinkės valdyba ir Mair- onio lituanistinės mokyklos tėvų komitetas, susitarę su St. Alphonsus parapijos lie- tuvių klebonu kun. Stasiu Gaučiu.

Lemonto Maironio litua- nistinės mokyklos ruošia- mas minėjimas su menine programa įvyks vieną sa- vaių vėliau, šeštadienį, va- sario 15 dieną mokyklos pa- mokų metu mokyklos salėje (400 McCarthy Road, Le- mont, Illinois). Mokiniai kaip ir visuomet į mokyklą renkasi 9 val. ryto. Minėji- mas prasidės 10 val. ryto.

Visi Lemonto ir Chicagos

GENERAL HELPER NO EXPERIENCE NECESSARY.

STEADY WORK.
SEE MR. SCHALLER.
CADMET CORP.
20801 RYAN RD., WARREN, MICH. (8-15)

LIETUVIŲ TAUTINIS AKADEMINIS SAMBŪRIS IR KORP! NEO-LITHUANIA CHICAGOJE, RENGIA Š. M. VASARIO 15 D. BALIO PAKŠTO SVETAINĖJE, 2801 W. 38, TRADICINĮ UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ VAKARĄ.

Kaip ir kiekvienais metais svečiai bus vaišinami šaltais užkandžiais, karštais blynais ir kitais patie- kalais. Rengėjai pasiryžę balius dalyviams suteikti jaukią šeimynišką nuotaiką malonaus pobūvio ap- linkoje. Šio tradicinio parengimo nuotaika visados gražina pobūvio dalyvius į praeities jaunystės pris- iminimus, nes beveik pusę dalyvių sudaro šauinioji lietuvių visuomenės dalis: studentės ir studentai.

Svečių patogumui — vietų skaičius ribotas. Va- karienė — 6 dol.; studentams — 3 dol. Šokiams gros pilno sąstato Balio Pakšto vadovaujamas orkestras. Pradžią 8 val. vak. Vietos rezervuojamos iki vasario mėn. 14 d. pas filist. K. Kasakaitį tel. 776-2241.

L. T. Akademinio Sambūrio ir Korp!
Neo-Lithuania Valdybos

LIETUVIŲ FONDO PRANĖSIMAS

1969 m. sausio mėn. 1 d. Lietuvių Fonde pagrindinio kapitalo buvo 515 tūkstan- čių dol. Per 1968 metus Fondan sutelkta virš 115 tūkst. ir tais metais Fon- das paskyrė 28 tūkst. lietu- vybės reikalams. Iki šiol tam tikslui Fondas yra da- vęs 68 tūkstančius dol.

1969 Lietuvių Šeimos ir švietimo Metais bus deda- mos visos pastangos, kad LF priartėtų prie milijono dol. sumos. Turėdami LF milijoną, kasmet galėsime skirti ne mažiau 70-80 tūks- tančių dol. mūsų tautos iš- likimo bei lietuviybės reika- lams. Laikas, pagaliau su- prasti, kad lietuviybės bare savo žodžius, nutarimus bei užmojus galėsime paversti veiksmu tik tada, kai turė- sime tam reikalui pakanka- mai kapitalo.

Visi lietuviai, organizaci- jos bei sambūriai, kurie iki šiol negalėjo įstoti į LF na- rių eiles, kviečiami tai pa- daryti šiais lietuvių šeimos ir švietimo metais. Įsijung- dami į LF narių gretas pa- rodydysime, kad nepamiršome kilnias tautines idėjas, bet jas remiame ir siekiame re- alizuoti.

LF adresas: 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. 778-2858.

Lietuvių Fondo Valdyba
(Sk.)

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujama prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Chicagos į Lietuvą.

Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

KLAIPĖDOS ATVADAVIMO MINĖJIMAS IR SUSIRINKIMAS

Sausio 26 d. tuoj po pamaldų šv. Jurgio bažnyčioje gausiai prisirinko prielankių svečių ir ramovėnų vienoje erdvoje ten pat esančios Vyskupo Valančiaus mokyklos klasėje.

LVS Ramovė Clevelando skyriaus pirm. V. Knistautas, atidaręs minėjimą, į garbės vietas pakvietė dalyvavusius Klaipėdos sukilime Vyt. Braziulį ir F. Eidimtą, pagarbiai įneštos Ramovės ir Jūrų skautų vėliavos. Graži idėjinė talka.

Trumpame žodyje pirmininkas priminė žuvusius Klaipėdos sukilime ir podaug anuo metu žuvusius nepriklausomos Lietuvos savanorius, karius, vėliau gi dar bolševikų okupantų nužudytus, nukankintus ar mirusius dėl teroro bei kovojusius prieš baisųjį siaubą brangius mūsų partizanų. Čia pat skaudi žinia apie netikėtai mirusį sausio 23 d. PLB-nės valdybos pirmininką, įžymųjį veikėją, didžiųjų nuopelnų vyrą J. Bachuną. Visi pagerbia mi nuosirdžiu susikaupimu. Lietuvos Himnas praskamba pakiliai, šaukiant kariškai.

Numatytam prelegentui susirgus, maloniai sutiko jį pavaduoti F. Eidimtas. Rimtos istorinės medžiagos perteikta apšėiai. Schemiškas brėžinys aiškiai vaizduoja sukilimo eigą. Pranešimas neilgas, nenuobodus ir tikrai įdomus. Nenorontis ateina galvon mintys, kad dar esama pagrindžių faktų, svarbių paslapčių, žūtbutinių momentų nulūmusių laimėjimą, bet žinomų tuo tarpu tik jau mirusiam sukilimo vadui J. Budriui bei jo artimiausiems bendradarbiams, kurie dar gyvi. Ar kas susirūpins tas paslaptis surinkti, iškelti aikštėn ir neleisti joms "paskęsti" užmarštyje?

Svečius išleidus, po trumpo pertraukėlės įvyko me-

tinis Ramovės susirinkimas. Pirmininku išrinktas F. Eidimtas, sekretorium Z. Tarutis. Išklauius ir patvirtinus praeitų metų susirinkimo protokolą, priėmus valdybos pirmininko, izdininko ir kontrolės komisijos bei Kario atstovo pranešimus, diskusijos pasirodė nereikalingos. Nors ir daug naudingų darbų atlikta, bet visi jie atlikti sąžiningai, tvarkingai ir dažnai su dideliu pasisekimu. Santykiai su kitomis organizacijomis bei vietiniais jų skyriais pavyzdingi. Bendrai veikla gerai planuojama ir drausmingai vystoma. Tad ir šio susirinkimo ilgoji darbotvarkė neperdaug laiko reikalavo. Atlikta nuotaikingai, gyvai ir sklandžiai.

Vienam iš labiausiai pasižymėjusių Klaipėdos krašto veikėjų, E. Simonaičiui, dabar vargstančiam Vokietijoje, susirinkime lengvai surinkta \$70.00.

Susirinkimui geidaujant, kad liktų pareigose ta pati valdyba 1969 metams, paaiškėjo, kad du nariai — V. Jokūbaitis ir J. Kaklauskas, parodžiusieji didelio darbštumo ir pasišventimo, negalės pasilikti pareigose dėl laiko stokos. Todėl perrinkta šiems metams valdybą sudaro: pirmininkas — V. Knistautas, vicepirm. — L. Staškūnas, izd. — Pr. Mainelis, sekr. — A. Jonaitis jr. ir parengimų vadovas bei vėliavos globėjas — V. Petkus. Kario atstovu lieka F. Eidimtas.

Susirinkimas pritarė siūlymui pagalbėti Lithuanian Village bendrovei, vykdančiai naują namų statybą ir Valdybai pavesta įsigyti akcijų.

Vladas Braziulis

• ALTo valdyba, Lithuanian Village b-vė ir LB Ohio apygarda sekmadienį, vasario 2 d., 12 val., Lietuvių salėje šaukia visų lietuvių ir organizacijų atstovų susirinkimą apsvastyti Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo programą ir Clevelando lietuvių naujųjų namų statybos reikalus.

Visi kviečiami būtinai šiam susirinkime dalyvauti ir d a r b o t v a r k ė j e n u m a t y t u s k l a u s i m u s p a d i s k u t u o t i. Pranešimai bus trumpi.

• Vincas ir Adelė Benokraičiai, veiklūs Clevelando organizacijose ir ALT S-gos skyriuje, visad mieliai talkina Dirvos parengimuose, įstojo į Vilties Draugiją su 100 dolerių įnašu, tuo padidindami Clevelande esančių šimtininkų eiles.

Vilties Draugijos valdyba ir Dirva už rodomą paslaugą Dirvai, naujiems šimtininkams nuosirdžiai dėkoja.

PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

Naujai išrinktoji 1969 metams Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyba pasiskirstė pareigomis:

Pirm. dr. A. Baltrukėnas, vicepirm. dr. A. Kisieliū, sekr. dr. J. Šonta, izd. V. Adomavičius ir narys dr. J. Balčiūnas.

• Prof. dr. Antanas Ramūnas gegužės 18 d. Clevelande skaitys viešą paskaitą, tema Politinės partijos: Varžtai ar varikliai?

Rengia L. K. D. S. Clevelando skyrius.

IŠRINKTAS TREČIAM TERMINUI

Robert W. Ramsdell, East Ohio Gas Co. pirmininkas, išrinktas The Salvation Army didžiojo Clevelando patarėjų tarybos pirmininku trečiam terminui. Jo vadovybėje buvo įvykdyta plati statybos programa, tarp jų Aptarnavimo Administracijos centras šv. Vincento dalyje ir 2 milijonų dol. vertės viešiesiems reikalams centras Hough srityje prie 59-tos ir Hough gatvių.

Greta jo vėl buvo perrinktas kitam terminui Martin Morrison, dirbęs Federaliniame Rezervo Banke; kiti Harold L. Williams, antru viceprezidentu; Henry Jenter, sekretorium ir reikalų vedėju, buvęs su The Cleveland Trust Co.

ŠOKTINIS PAS AMERIKIEČIUS

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė Šoktinis, The Cleveland Folk Art Association pakviestas, sausio 23 d. atliko meninę programą amerikiečių — The Children's Aid Society — parengime.

Grupės šokėja Vida Čyvaitė programos pradžioje trumpai, tačiau gražiai ir turiningai papasakojo apie mūsų kraštą, mūsų liaudies šokius ir spalvingus tautinius rūbus.

Pagaliau, palydimi grupės akordeonisto Šarūno Stempužio, gyvai ir grakščiai vienas po kito prabėgo keturi šokiai: Gyvataras, Grandinė, Mikitienė ir Landytinis. Publika ilgai plojo.

• Kas mėgsta baletą, turės malonų laiką atvykus čia Royal Winnipeg Baletui, šeštadienio vakare, vasario 1, didžiojo Music Hall, pradžioje 8:30 val. Ši artistų trupė lankėsi Clevelande prieš 2 metus, palikusi neužmirštamą įspūdį. Bilietai gaudami salėje prie durų.

VAIDILOS TEATRO PAGERBIMAS

Clevelando "Vaidilos" teatro pagerbimas, kurį ruošia LB I ir II apylinkės, įvyks vasario 2 d., 4 val. po pietų, Čiurlionio Ansamblio namuose.

Pakvietimus į šį pagerbimą galima įsigyti skambinant pirmos apylinkės pirmininkui F. Eidimtui ir antros apylinkės pirmininkui K. Ziedoniui.

"Vaidilos" teatras, vadovaujamas meno vadovo ir rež. P. Maželio, šiais metais švenčia savo 15 metų veiklos sukaktį. Dėka šio teatro vadovo ir jo visuomet gerai parinkto stipraus vaidintojų sąstato, daug lietuviškų veiklų išvydo ramos šviesą, kuriais teko gėrėtis ne tik Clevelando visuomenei, bet ir kitoms kolonijoms. Per penkiolikos metų, šis meno vienetas pašventė daug darbo valandų lietuviškam teatrui, todėl šį sekmadienį nepagalėkime paskirti bent vieną valandėlę praleisti kartu su jais.

Clevelando LB Apylinkių Valdybos

PASIKEITIMAI SOCIETY NATIONAL BANKE

Alva T. Bonda

Metiniame Society National Banko susirinkime sausio 17 d. Walter F. Lineberger jr. buvo išrinktas tarybos pirmininku ir perrinktas banko prezidentu. Mervin B. France tapo paskirtas tarybos garbės pirmininku.

Banko tarybos nariais buvo išrinkti du nauji direktoriai, Alva T. Bonda ir George G. Litzko, Society National Banko veikiantis viceprezidentas.

Padaryta ir kitų pakeitimų šio banko valdyboje. Bonda yra plačiai žinomas įvairiose Clevelando visuomeninėse organizacijose, gyvena Bratenahl, Ohio.

GROTTO CIRKAS PRASIDĖS VASARIO 6

Per keletą dešimtmečių Clevelandą lankęs Al Sirat Grotto cirkas atvyksta ir vėl, vienuolikos dienų vaidinimams didžiojoje miesto auditorijoje. Prasidės vasario 6 d. Vaidinimai bus

40th Annual

GROTTO

CIRCUS

"The Circus With A Purpose"

20 BIG, NEW, THRILLING, EXCITING **20**
and ENTERTAINING ACTS

— **3 GREAT RINGS** —

ORIGINAL HANNEFORD EQUESTRIANS
THE CELEBRATED WALLEDA FAMILY
THE INTREPID MISS CARLA

"Empress of the Air"
PRINCESS TAJANA
"The Goddess of Flight"
FLYING GIBSONS AERIALISTS
PRANCING ELEPHANTS
PAT ANTHONY'S ROYAL BENGAL TIGERS
AERIAL BALLERINA TABLEAU

**BEAUTIFUL GIRLS
CLOWNS GALORE**

Feb. 6-16 Circus Schedule

EVENINGS AT 8 P.M. Weekdays: Feb. 6, 10, 11, 11, 12, 13 \$3.50 \$2.75 \$2.25 \$1.75 MATINEES AT 2 P.M. Weekdays: Wed., Feb. 12 and Friday, Feb. 14 \$2.75 \$2.25 \$1.75	WEEKENDS: FEB. 7, 8, 14, 15 (Fri. & Sat. Only) \$3.75 \$3.25 \$2.75 \$2.25 \$1.75 Saturdays and Sundays: Feb. 8, 9, 15, 16 \$3.75 \$3.25 \$2.75 \$2.25 \$1.75
---	--

— TICKETS NOW ON SALE —
Music Hall Box Office, E. 6th & St. Clair
Richman's, 736 Euclid Ave.

(Sunday matinees for the benefit of American Cancer Society)

vakarais nuo 8 val., išskyrus sekmadienius. Prie to, vaidinimai vyks ir popiečiais nuo 2 val. penktadienį, šeštadienį, trečiadienį ir penktadienį, vasario 12 ir 14.

Kasmet cirkas turi įvairių naujų priedų, surinktų iš viso pasaulio žymiausių cirko vaidintojų, žmonių ir žvėrių.

Tarp kitų įdomybių, dalyvaus visada čia mėgiama Wallenda grupė.

Bilietai pradėdami parduoti vasario 13, Richman Brothers krautuvėje ir auditorijoje prie durų.

RUOŠIA PIETUS

Lietuvių Studentų Sąjungos Clevelando skyrius, ruošia pirmus pietus sekmadienį, vasario 2 d., 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos salėje. Visus kviečiame atsilankyti, skaniai pavai gyti ir paremti liet. studentus.

• Pas Šv. Jurgio parapijos vikarą kun. Žemaitį, viešėjo jo tėvas, atvykęs iš Europos, sustojęs čia pakeičiui į Chicago.

HELP WANTED MALE

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE Operator Set-up men on Acme-Gridley automatics. Minimum 5 years top wages, fringe benefits. Day and night shifts. Steady work for qualified men. MAGNOLIA SCREW PRODUCTS 13950 Melon Bet. Dix and Schaefer S. of Ford X-way Detroit, Mich. (5-11)

WANTED 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS For 1st & 2nd shift TURRET LATHE ENGINE LATHE W & S AUTOMATICS BRIDGEPORT MILLS Must have job shop experience, and be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Steady work, and fringe benefits. SATURN INDUSTRIES 26067 Groesbeck, Warren, Mich. 313 — 773-4300 (6-15)

WANTED AT ONCE DIE MAKERS Must be able to build dies from parts print, top wages paid and benefits. Apply in Person CASS MACHINE CO. 691 Antoinette Detroit, Mich. (2-10)

DAINOS IR POEZIJOS VAKARAS

Solistė Aldona Stempuziė, kompozitorius Darius Lapinskas ir aktorius Leonas Barauskas atliks dainos ir poezijos pyne "Ateities" Klubo rengiamam vakare s. m. vasario 1 dieną Slovėnų Auditorijoje.

STUDENTŲ LINKSMAVAKARIS

Vasario 7 d., penktadienį, 7 v. v. Čiurlionio ansamblio namuose Clevelando akademikės skautės, talkinamos brolių akademikų, rengia linksmavakarį, į kurį kviečia visus studentus ir jaunimą.

Programoje bus pašnekesys apie žiemos sportą (slidinėjimą), kurį praves slidinėjimo instruktorius A. Benas ir pademonstruos filmą.

Vėliaus seks pasilinksminimas ir laužas.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

MUZIEJAUS RETENYBĖ!

Paskutiniai prisiminimai iš Nepr. Lietuvos laikų. Baigiančios pranykti Nepr. Lietuvos sidabrinės monetos pardavimui. 5 litai — J. Basanavičius, 10 litų Vyttautas Didysis, 10 litų prez. A. Smetona ir kitos. Kainoraštis — pareikalavus.

P. Zablockis, 2333 Ontario St., Vancouver 10, B. C. Canada.

Visi padėkime LIETUVOS KANKINIŲ VARDĄ ĮAMŽINTI paminklinėje lietuvių koplyčioje šv. Petro bazilikoje Romoje. Laiko jau ne daug. Neatidėliokite įrašyti save ir savuosius koplyčios kūrėjų tarpe.

Aukoms adresas: LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND 2701 W. 68 Street Chicago, Ill. 60629

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue 361-1763
936 East 185th Street 531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PRENUMERUOJA "LITHUANIA"

Dr. A. Geručio sureda-
guotą anglų kalba veiklą
"LITHUANIA" paskutiniu

laiku dar užsiprenumeravo
šie asmenys iš įvairių JAV
ir Kanados miestų: prof. A.
Paplauskas - Ramūnas, LB
Omahos apylinkė 4 egz., per
pirmininką J. Navaką, P.

Pedagoginio Lituanistikos Institu-
to mecenatui ir Pasaulio Lietuvių Bend-
ruomenės valdybos pirmininkui

A. A.

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, jo žmonai MARIJONAI BAČIŪ-
NIENEI ir artimiesiems nuoširdžią
užuojautą reiškia ir drauge liūdi

Pedagoginis Lituanistikos
Institutas

Tauriam lietuviui, lietuviškos kny-
gos ir lietuviško rašto didžiam mylėto-
jui

A. A.

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, Jo žmonai MARIJONAI ir vi-
siems artimiesiems nuoširdžią užuojau-
tą reiškia ir kartu liūdi

Jurkūnai
Chicagoje

Tauriam lietuviui ir didžiajam vi-
suomenininkui

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, Poniai MARIJONAI BAČIŪ-
NIENEI ir artimiesiems nuoširdžią
užuojautą reiškia ir kartu liūdime

Ona Pulkauninkienė
Eugenija, Danguolė,
Juozas ir Eugenijus
Bartkai

Tautinės Sąjungos Kūrėjui, spau-
dos rėmėjui ir PLB pirmininkui

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, reiškiam gilią užuojautą liūde-
syje velionės žmonai MARIJONAI BA-
ČIŪNIENEI, VLADUI ir ELENAI
BAČIŪNAMS ir visiems giminėms

ALT S-gos Elizabetho Skyriaus
Valdyba ir nariai

Bastys, J. Narvydas, V. Street, Woodhaven, N. Y.
Gustinis, K. Germanas, V. 11421.
Mažeika, V. Kamantas, J.
Rugienius.

Dr. P. Švarcas atsiuntė 10
prenumeratų: ALT S-gos
E. St. Louis skyrius — 3
egz., dr. P. Švarcas — 2, J.
Luja — 2, J. Gumbelevi-
čius, V. Tervydis ir B. Tiš-
kus po vieną.

Vytautas Abraitis paau-
kojo 25 dol. papildomai prie
nesenai atsiųstų 50 dol. au-
kos.

Algirdas Jonys, buvęs
ALTS Rytų Apygardos pir-
mininkas įteikė 50 dol. au-
ką. Visiems reiškia nuo-
širdžią padėką.

Užsiprenumeruojant per
Lietuvos Nepriklausomybės
Fondą kaina 10 dol. Adre-
sas: Lithuanian Indepen-
dence Fund Inc., 87-80 96

Street, Woodhaven, N. Y.
11421.

• **Žurnalistė Emilija Če-
kienė** Vasario 16 dienos pro-
ga skaitys paskaitą Pater-
sone, New Jersey Lietuvių
Bendruomenės ruošiamam
minėjime.

• **Albinas ir Ieva Trečio-
kai**, neseniai iškilmingai at-
šventę savo garbingą 75
metų sukaktį, nepasijuto
pavargę, bet dar labiau įsi-
jungę į organizacinio dar-
bo eiles.

• **Lietuvos žemėlapis**,
JAV LB švietimo Tarybos
rūpesčiu ruošiamas mokyk-
los reikalui, jau pasiūstas
patikrinti komisijai, kurios
pirmininku yra dr. Vl. Vi-
liamas. Žemėlapi braižo plk.
J. Andrius.

Melbournio Lietuvių Namų rėmėjui

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, jo žmoną MARIJONĄ BAČIŪ-

NIENĘ ir artimuosius, didžio skausmo

prislėgtus, nuoširdžiai užjaučiame ir

kartu liūdime

Melbournio Lietuvių Namai

Australija

Brangiam ir neužmirštamam

A. + A.

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, jo žmonai p. MARIJONAI BA-
ČIŪNIENEI, broliams ir giminėms
nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu
liūdi

Julius ir Birutė
Smetonai

Didžiam lietuviui

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, žmonai MARIJONAI ir giminėms reiškia-
me gilią užuojautą ir kartu liūdime

A.L.T. S-gos Los Angeles Skyrius

Didžiam, Tauriam Lietuviui

A + A

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, jo žmonai MARIJONAI BAČIŪNIENEI, jų
artimiesiems ir visai Lietuvių Bendruomenei gilią
užuojautą reiškia ir kartu liūdime

A. L. T. S-gos Detroito Skyrius

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos
pirmininkui

A + A

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, jo žmonai ir artimiesiems, Detroito lietuvių
vardu reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdime

LB Detroito Apylinkės Valdyba

PADIDINO VILČIAI INAŠUS

Dirvos bičiuliai Toronte,
minint Prezidento Antano
Smetonos mirties sukaktį,
sausio 12 d. per Dirvos rei-
kalų vedėją K. S. Karpių
padidino savo įnašus Vilties
Draugijoje:

K. Kalendra	\$20.00
A. Kuolas	25.00
V. Matulevičius	20.00
M. Meiliūnas	20.00
A. Plioplys	25.00
J. Puteris	10.00
Vl. Skirgaila	20.00
A. Statulevičienė ..	25.00
S. Vaitkus	10.00

Vilties Draugijos Valdy-
ba ir Dirva už šią paramą
nuoširdžiai dėkoja.

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ KONFERENCIJA NEW YORKE

Šiais Lituanistinio Švie-
timo Metais yra daug aktu-
alių reikalų. Jiems apsvars-
tyti š. m. kovo mėn. 15 ir 16
dienomis šaukiama viso ry-
tinio Atlanto pakraščio litu-
anistinių mokyklų mokyto-
jų konferencija, kuri įvyks
Maironio lituanistinės mo-
kyklos patalpose Brooklyne,
N. Y. Konferencijos pro-
grama bus kiek vėliau iš-
siuntinėta visiems mokyklų
vedėjams ir paskelbta spau-
doje.

Rytinio Atlanto pakraš-
čio lituanistinių mokyklų
inspektorius prašo jau da-
bar visus mokytojus pla-
nuoti į konferenciją atvyk-
ti ir tuoj pat pradėti regis-
truotis pas mokyklos vedė-
ją p. A. Samušį: 116-08
95th Ave., Richmond Hill,
N. Y. 11419, telef. 212 —
849-2036. Registruojan-
tis prašoma pažymėti, kada at-
vykstate ir ar bus reikalinga
nakvynė.

• **LKDS Centro Komite-
tas** pradėjo organizuoti
Krikščioniškosios Demokra-
tijos Lietuvoje Istorijos lei-
dimą. Veikalą redaguos re-
dakcinė komisija vadovau-

jama "Tėvynės Sargo" re-
daktoriaus, didžio visuome-
nininko ir politiko **dr. Domo
Jasačio**. Krikščioniškoji de-
mokratija Lietuvos gyvenime
suvaadinusi milžinišką
vaidmenį, yra palikusi daug
pėdsakų. Redaktorius krei-
piasi į visą lietuvių visuo-
menę talkos. Visi, kurie tu-
ri bet kokios medžiagos —
knygų, žurnalų bei laikraš-
čių iškarpų, fotografijų, bei
norį prie darbo prisidėti sa-
vo atsiminimais, prašomi
nedelsiant visą medžiagą
siųsti **dr. D. Jasačiui**, 220
North Seventh Ave., Mount
Vernon, N. Y. 10550.

• **ALT S-gos Philadelphi-
jos skyriaus** valdyba, kaip
praneša išdininkas P. Dide-
lis, nutarė papildyti sky-
riaus įnašą Vilties Draugi-
jai dar \$50.00. Gruodžio
mėn. skyrius įnešė \$50.00.
Tokių būdu dabar Philadel-
phijos skyriaus įnašas Vil-
ties Draugijoje yra \$300.00.

• **Čiurlionio Ansamblis**
kovo 15 d. vyksta į Chica-
gą ir Marijos aukšt. mokyk-
los salėje duos koncertą, ku-
rį globoja Balfo Chicagos
Apyl. Valdyba.

BOSTON

BLYNŲ BALIUS

Korp! Neo-Lithuania ren-
gia Užgavėnių Blynų Balių,
1969 m. vasario 8 d., 7:30
val. vak., Lietuvių Piliečių
Klubo patalpose, 368 West
Broadway, South Boston,
Mass.

Gros šaunus orkestras ir
veiks puikus baras. Įžanga
\$2.75, o studentams \$1.75.

Neapvilkit mūsų jaunus
studentus ir atsilankykite į
jų ruošiamą pobūvį.

Jei "EGLUTĖ" užsakysi

Vaikui džiaugsmą padarysi -
Skantant nuotykius Pupučio
Valandos pavirs minutėmis.

Mielą bičiulį PIJŲ ŠVELNĮ, dėl jo brolio

PRANO ŠVELNIO

mirties, nuoširdžiai užjaučiame

Vilučiai,
Kaunai,
Alksniniai

Mylimai mamytei

A. A.

KONSTANCIJAI STEMPUŽIENEI

Lietuvoje mirus, sūnums JUOZUI ir PRANUI
STEMPUŽIAMS ir jų šeimoms reiškia gilią
užuojautą

Malvina ir Jonas Švarcai

Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Sme-
tonos našlei

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, nuoširdžiai gilią užuojautą reiškia JULIUI
SMETONAI, jo šeimai ir giminėms

ALT S-gos East St. Louis
Apylinkės Skyrius

**DR. EUGENIJAI
GURSKYTEI-PAUŽIENEI**

ir šeimai, jos motinai mirus, liūdesio valandoje
reiškia gilią užuojautą

Dr. Otonas ir Vanda
Veitai